Nr. 266 Czwartek 22 Września 1938 r. Rocznik XLV.

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7 — Tel. 5.06.70

Kraków
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60
Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 168

Dramatyczne dni Republiki Czechosłowackiej

Dalsze losy projektu angielsko-francuskiego

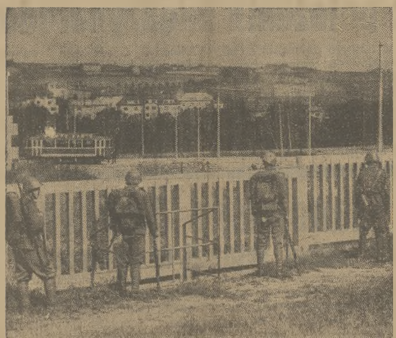
HITLER JAKO ANIOŁ POKOJU.
(News Chronicle).

Dzienniki londyńskie stwierdzają zgodnie, że jest publiczną tajemnicą, że propozycje angielsko-francuskie w sprawie Czechosłowacji przewidują, ustąpienie Niemcom okręgów, zamieszkałych w znacznej większości przez Niemców, zorganizowanie plebiscytu w innych okręgach sudeckich i neutralizację nowego państwa czeskiego. Żaden z dzienników nie wątpi, że takie są wytyczne planu mocarstw zachodnich.

Odpowiedź Rządu czechosłowackiego jest oczekiwana z naprężeniem przez prasę angielską. Wczoraj nad ranem rozeszła się wiadomość o warunkowym przyjęciu przez Pragę planu rozwiązania zagadnienia mniejszości, ale wiadomość ta została zdementowana.

Rada ministrów Czechosłowacji zebrała się wczoraj ponownie, celem kontynuowania obrad w sprawie projektu angielsko - francuskiego.

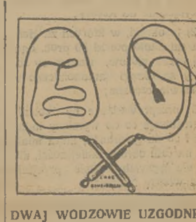
Koła miarodajne zachowują ścisłą dyskrecję co do przebiegu obrad gabinetu, dementując wszelkie przedwczesne doniesienia na ten temat prasy zagranicznej, przede wszystkim zaś angielskiej.

SPECJALNE ODDZIAŁY OBRONY NARODOWEJ W PRADZE, KTÓRE W OSTRYM POGOTOWIU STRZEGĄ WAŻNIEJSZYCH GMACHÓW I PUNKTÓW MIASTA.

Jak podaje oficjalny komunikat Czechosłowackiego Biura Prasowego powzięcie ostatecznych decyzyj nastąpi dopiero po przeprowadzeniu rokowań dyplomatycznych z Rządem francuskim i angielskim oraz po dokładnym rozważeniu sytuacji wspólnie z przedstawicielami stronnictw politycznych kraju. W decyzji swej — głosi komunikat — Rząd weźmie pod uwagę zarówno żywotne interesy Republiki, jak i interesy wszystkich jej narodowości.

W kołach zbliżonych do ministerium spraw zagranicznych oświadczają, że nie należy na razie liczyć się z formalnym przyjęciem lub odrzucaniem propozycji francusko - brytyjskiej. Wskazuje się ponadto, że przyjęcie propozycji francusko - brytyjskiej w jej obecnym brzmieniu byłoby sprzeczne z konstytucją kraju, na którą przysięgał zarówno prezydent Benesz, jak i wszyscy ministrowie.

DWAJ WODZOWIE UZGODNILI SWOJE POGLĄDY NA CZECHOSŁOWACJĘ.
(Marianne).

Wynikałoby z tego, że Czechosłowacja nie przyjmując projektu i nie odrzucając go oficjalnie chce zyskać narazie na czasie.

Francja zaniepokojona stanowiskiem Polski w sprawie Czechosłowacji

PAT. donosi z Paryża, że opinia publiczna Francji i prasa paryska z dużym niezadowoleniem i pewnym zaniepokojeniem, a jednocześnie z coraz większą uwagą i zainteresowaniem śledzi informacje, dotyczące stanowiska Polski w sprawie Czechosłowacji. — Wszystkie niemal dzienniki przynoszą głosy prasy polskiej i doniesienia o przebiegu wiecu w Katowicach podane przez Havasa. Cały szereg poważnych organów podaje jednobrzmiące depesze o demarches, jakich ambasadorowie polscy dokonali w Paryżu, Berlinie, Rzymie i Londynie.

„Le Journal", grupując wszystkie te informacje w obszerniejszym artykule daje im tytuł „Warszawa rewindykuje Śląsk".

Wielki dziennik informacyjny „Le Jour" daje tym wiadomościom tytuł: „Polska żąda Śląska Cieszyńskiego" — „Warszawa nie uzna żadnej decyzji powziętej bez jej zgody".

Nadzwyczajne zarządzenia władz czechosłowackich

W związku z wprowadzeniem stanu wyjątkowego w całej Czechosłowacji zarząd poczt wydał szereg ograniczeń, dotyczących korespondencji. Listy wysyłane zagranicę muszą być nadawane w otwartych kopertach i mogą być pisane tylko w językach: czeskim, rosyjskim, polskim, niemieckim, węgierskim, chorwackim, rumuńskim, francuskim, angielskim i włoskim. Używanie innych języków jest wzbronione, jak również szyfrów i znaków umownych. Listy muszą być pisane czytelnym pismem i nie przekraczać 2-ch stron zwykłego formatu. Również listy wartościowe muszą być nadawane w kopertach otwartych. Przesyłanie fotografii w listach jest wzbronione.

Równocześnie ukazało się rozporządzenie nakazujące uzyskanie specjalnego pozwolenia władz bezpieczeństwa na odbycie zebrań publicznych, a nawet t. zw. zebrań o charakterze prywatnym. Jednocześnie naczelnik kraju czeskiego wydał zakaz noszenia mundurów przez członków wszystkich partii politycznych. Zakaz naczelnika kraju czeskiego ma być rozciągnięty na cały obszar republiki.

Konflikt w przemyśle węglowym

Związki żądają podwyżki płac

W związku z pobytem p. dyrektora Klotta na Śląsku odbyła się konferencja z przedstawicielami Centralnego Związku Górników.

P. Klott zażądał umotywowania wysuniętych żądań podwyżki płac w górnictwie.

Po zapoznaniu się ze stanowiskiem CZG przedstawił p. Klott trudności, na jakie natrafia w obecnej sytuacji gospodarczej, podwyżka płac w górnictwie.

We wtorek odbyła się wspólna konferencja Związków Zawodowych z p. Klottem.

P. Klott stwierdził, że żądania Związków Zawodowych nie mogą być uwzględnione w całości, bo przemysł górniczy, zmuszony obracać swoje dochody na inwestycje, nie może zgodzić się na podwyżkę płac.

Jedynie nieznaczne korektury dla niektórych kategoryj robotników i niektórych kopalń w rybnickim, mogłyby być uwzględnione.

Przedstawiciele związków Zawodowych oświadczyli, że MUSZĄ SIĘ DOMAGAĆ REALIZACJI WYSUNIĘTYCH ŻĄDAŃ.

W imieniu CZG przemawiali tow. tow.: Stańczyk, Janta i Karczmarski.

W piątek pod przewodnictwem p. Klotta odbędzie się wspólna konferencja Zw. Zaw. i przemysłowców.

Współpraca wojskowa Anglii, Francji i Turcji na Bliskim Wschodzie

Ze źródeł arabskich komunikują, że plan współpracy wojskowej francusko - turecko - angielskiej na Bliskim Wschodzie został już ostatecznie uzgodniony i ma na celu przede wszystkim kontrolę krajów arabskich od Morza Śródziemnego do granic Iranu. Naczelne dowództwo miałoby być objęte przez Turków. Większe ilości wojsk tureckich — jak obliczają — nie mniej niż 4 dywizje, już się koncentrują w rejonie Djarbakir-Sirt.

DALSZA UCIECZKA HITLEROWCÓW Z CZECHOSŁOWACJI

Robotnicy na kopalni „Walenty-Wawel" nie przerwą strajku

W poniedziałek odbył tow. Stańczyk konferencję z Główn. Insp. Pracy p. Klottem w sprawie strajkujących na kopalni „Walenty-Wawel".

P. Klott oświadczył, że gotów jest w piśmie od siebie zapewnić robotników, że, o ile przerwą strajk. rozpocznie natychmiast z udziałem przedstawicieli związków zawodowych i rady zakładowej kopalni układy z dyrekcją o przychylne załatwienie żądań strajkujących: likwidację urlopów turnusowych, regulację akordów i dodanie ciskaczy w tych miejscach pracy, gdzie okaże się tego potrzeba.

Tow. Stańczyk zakomunikował propozycję p. Klotta radzie zakładowej, aby się poinformowa- [illegible] takiego listu jest gotowa strajk przerwać.

Rada zakł. po skomunikowaniu się z załogą, zawiadomiła tow. Stańczyka, że załoga nie przerwie strajku, dopóki jej żądania nie będą przez dyrekcję przyjęte.

Na froncie Ebro rozpoczęły się znowu krwawe walki

Według doniesień kwatery głównej wojsk gen. Franco na froncie rzeki Ebro rozpoczęły się na nowo w dn. 19 b. m. krwawe walki. Ataki wojsk faszystowskich wymierzone są na pozycje górskie dominujące drogi Fatarella i Venta Campesinos, z których najważniejsza znajduje się nadal w rękach wojsk republikańskich, które przeprowadziły tam bardzo silne umocnienia. Walki na tym odcinku nabierają coraz bardziej charakteru walk pozycyjnych, przy czym znaczny bardzo jest udział artylerii i lotnictwa.

Komunikat ministerium obrony Hiszpanii donosi, że na froncie Ebro wojska gen. Franco w dalszym ciągu nacierały z wielką gwałtownością na odcinku Gaeta, jednak ataki te zostały odparte. Na froncie Toledo atak nieprzyjaciela załamał się na naszych liniach. Na froncie Teruelu w niedzielę wieczorem wojska republikańskie odebrały nieprzyjacielowi utracone kilka dni temu stanowiska.

Niemieckie samoloty wojskowe nad Czechosłowacją

W niedzielę o godz. 17.44 niemiecki samolot wojskowy przeleciał granicę czechosłowacką w miejscowości Czerwony Kostelec. Po okrążeniu tamtejszego dworca kolejowego, samolot wrócił do Niemiec. Samolot unosił się na wysokości 50 mtr. nad dworcem. O godz. 17.25 w niedzielę inny niemiecki samolot wojskowy krążył nad miejscowością Liberec. Tak samo wczoraj w południe nad miejscowością Liberec pojawił się niemiecki samolot wojskowy.

Kara śmierci za szpiegostwo

PAT. komunikuje:

Jan Schreiben, urodzony w roku 1896, z zawodu szyper, zamieszkały ostatnio w Gdyni, został skazany prawomocnym wyrokiem na karę śmierci przez powieszenie za zbrodnię szpiegostwa na rzecz jednego z państw ościennych. Wyrok wykonano w dniu 17 września 1938 roku w Starogardzie.

Zarządzenia polskich władz na granicy polsko-czechosłowackiej

Przełomowe dni Czechosłowacji

Praga nie przyjęła planu angielsko-francuskiego

PAT donosi:

Wobec skali zarządzeń wojskowych czesko - słowackich w rejonach nadgranicznych, nadzór granicy polsko czeskiej został wzmocniony przez specjalne oddziały ochrony pogranicza.

Nowa wersja planu angielsko-francuskiego

ATE donosi z Londynu, że w związku z rozmowami ministrów brytyjskich i francuskich, wersja, która znajduje najwięcej kredytu wśród kół miarodajnych Londynu na temat Czechosłowacji, jest następująca:

1) wszystkie okręgi czechosłowackie, w których podczas wyborów miejskich, odbytych ubiegłego lata, padło ponad 75 proc. głosów za Henlein'em, winny być uważane za okręgi, które zostaną przyłączone do Rzeszy;

2) te okręgi, w których za Henlein'em padło ponad 50 proc. ogólnej liczby głosów, uznane by zostały za okręgi autonomiczne w państwie czeskim;

3) przeprowadzone by zostały pertraktacje co do wymiany ludności i co do gwarancji, która miała by na celu obronę mniejszości, która nie życzyłaby sobie przejścia pod władzę Niemiec;

4) zmiany analogiczne ze zmianami przeprowadzonymi na rzecz Niemców sudeckich, przeprowadzone by zostały i dla mniejszości węgierskiej i polskiej.

100.000 NIEMCÓW UCIEKŁO Z SUDETÓW

Niemieckie Biuro Informacyjne, donosi, że liczba uchodźców niemieckich z Czechosłowacji przekracza już 100 tys. osób.

Równocześnie Berlin informuje, że hitlerowcy sudeccy zaprzestali placenia podatków na znak protestu przeciwko postępowaniu władz czeskich.

Przed spotkaniem Chamberlaina z Hitlerem

Miasteczko Godesberg nad Renem, gdzie ma się odbyć spotkanie kanclerza Hitlera z premierem brytyjskim Chamberlainem, przygotowuje się gorączkowo do przyjęcia gości. Wszystkie hotele są przepełnione. Przybyło bardzo wielu dziennikarzy zarówno niemieckich, jak i zagranicznych.

Rząd Czechosłowacki zachowuje spokój, wobec rozwoju wypadków

W poniedziałek rano ogłoszono w Pradze komunikat, wzywający ludność do zachowania spokoju. Komunikat stwierdza, że ministrowie brytyjscy i francuscy zakończyli w niedzielę obrady, uzgodniwszy swe propozycje i wzywa ludność do zaufania dla czynników odpowiedzialnych, pracujących w całkowitym zrozumieniu rzeczywistego dobra państwa i narodu i gwarancji jego przyszłości i to w duchu ostatnich oświadczeń prezydenta Republiki i premiera.

W godzinach wieczorowych ogłoszono przez radio ponownie komunikat, wzywający społeczeństwo do spokoju. Komunikat ten stwierdza, że narady londyńskie są tylko jednym z etapów dramatycznego rozwoju obecnego kryzysu i nie są jeszcze ostatnim słowem.

Poselstwo czechosłowackie w Londynie ogłosiło w poniedziałek oficjalny komunikat, w którym zaprzecza wiadomościom, jakoby Rząd czechosłowacki miał przyjąć propozycję angielsko - francuską załatwienia sprawy Czechosłowacji.

Świat Pracy

W. Brytanii i Francji

wobec położenia międzynarodowego

Kierownictwo brytyjskiego ruchu robotniczego (Komitet Wykonawczy brytyjskiej Partii Pracy oraz Stała Komisja Związków Zawodowych) po naradzie odbytej w poniedziałek w Londynie postanowiło nawiązać niezwłocznie kontakt bezpośredni z kierownictwem francuskiej Partii Socjalistycznej i francuskiej Generalnej Konfederacji Pracy. Chodzi o wspólną postawę Świata Pracy Wielkiej Brytanii i Francji wobec nowego położenia międzynarodowego wytworzonego na skutek rozmowy premiera Anglii Chamberlaina z kanclerzem „Trzeciej" Rzeszy Hitlerem w Berchtesgaden.

Przedstawiciele parlamentarni brytyjskiej Partii Pracy mjr. Atlee i Greenwood odbyli równocześnie rozmowę z premierem Chamberlainem. Rozmowa miała przebieg b. ostry. Premier Chamberlain starał się usprawiedliwić kroki swojego Rządu, informując szczegółowo przedstawicieli Partii Pracy o planie angielsko - francuskim w sprawie Czechosłowacji i ostatnich postanowieniach Rządu angielskiego na poniedziałkowym posiedzeniu gabinetu.

Jak się dowiadujemy na wspólnej konferencji przedstawicieli brytyjskiego i francuskiego Świata Pracy wezmą prawdopodobnie udział przedstawiciele Międzynarodówki Socjalistycznej i Międzynarodówki Zawodowej.

Stanowisko Rządu Polskiego

Ambasadorowie R. P. w Londynie, Paryżu, Rzymie i Berlinie — jak donosi PAT — otrzymali polecenie ponownego sprecyzowania wobec tamtejszych rządów stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej w obliczu wydarzeń w Czechosłowacji i wobec interwencji międzynarodowej w tej sprawie.

Nowy incydent

na granicy sowiecko - mandżurskiej

Donoszą urzędowo z Charbina, że oddział kawalerii sowieckiej przekroczył w niedzielę wieczorem w pobliżu miejscowości Mandżuli granicę mandżursko - sowiecką i wtargnął o parę kilometrów wgłąb terytorium Mandżukuo. Kawalerzyści sowieccy zaczęli ostrzeliwać mandżurską straż graniczną, która odpowiedziała strzałami, wypierając przeciwników na terytorium sowieckie.

Doboszyński skazany

na 4 lata więzienia

W poniedziałek rano przed Sądem Okręgowym we Lwowie, rozpoczął się proces przeciwko inż. Doboszyńskiemu. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego, przedmiotem rozprawy było jedynie najście zorganizowanej bandy na posterunek P. P. w Myślenicach i zabranie stamtąd w celu przywłaszczenia karabinów, rewolwerów, amunicji i innych na posterunku przechowywanych rzeczy. Trybunałowi przewodniczył sędzia Ponurkiewicz, oskarżali prokuratorzy Oberek i Olszewski.

Po odebraniu generaliów od oskarżonego Doboszyńskiego, adw. Stypułkowski zgłosił wniosek, domagający się powołania w charakterze świadków wszystkich sędziów przysięgłych z ostatniej rozprawy.

Z kolei zabiera głos dr. Pozowski, oświadczając imieniem całej obrony, że obrona podtrzymuje zgłoszony na piśmie swego czasu wniosek o wyłączenie sprawy spod Sądu Okręgowego we Lwowie, w wypadku dalszego prowadzenia sprawy przed obecnym trybunałem, mówi obr. Pozowski, nie będziemy brali udziału w obronie.

Przewodniczący prosi o sprecyzowanie wniosku, po czym ogłasza przerwę.

Po blisko dwugodzinnej przerwie przewodniczący ogłasza postanowienie trybunału, odrzucające wniosek obrony w kierunku wyłączenia obecnego kompletu sądzącego, na co wszyscy obrońcy składają swoje pełnomocnictwa.

Po kilku minutach przewodniczący trybunału ogłasza postanowienie sądu, skazujące wszystkich adwokatów na kary po 100 zł. grzywny, albowiem złożenie przez nich obrony uważa za demonstrację ubliżającą sądowi.

Z kolei sąd przystąpił do przesłuchania świadków. Po zeznaniach świadków, przewodniczący komunikuje decyzję sądu, oddalającą również wniosek obrony na przesłuchanie 12 sędziów przysięgłych, jako świadków i zarządza nową przerwę.

Wieczorem ogłosił sąd wyrok, skazujący Doboszyńskiego na 4 lata więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego. Jednocześnie zasądził sąd od oskarżonemu koszty postępowania sądowego, natomiast bez rozpatrzenia pozostały roszczenia prokuratorii generalnej w kwocie 12 tys. zł.

W motywach sąd podkreślił winę oskarżonego, który sam przyznał się do najścia na posterunek w Myślenicach i do wydania rozkazu zabrania broni z posterunku.

Sąd postanowił nie pozbawiać inż. Doboszyńskiego praw obywatelskich i honorowych.

Stanowisko Ameryki

wobec sytuacji w Europie

Prezydent Rosevelt spędził niedzielę w Białym Domu, gdzie przyjął między innymi sekretarza stanu Hulla, który przyniósł prezydentowi ostatnie wiadomości o konferencji brytyjsko - francuskiej w Londynie oraz mowę Mussoliniego. O stanowisku Rządu amerykańskiego wobec sytuacji w Europie nie wydano żadnego komunikatu, natomiast przewodniczący amerykańskiej komisji spraw zagranicznych Senatu Pitman wygłosił w Hollywood przemówienie transmitowane przez wszystkie rozgłośnie amerykańskie. W mowie swej senator Pittman omówił obecną sytuację międzynarodową. Senator Pittman oświadczył z naciskiem, że Senat Stanów Zjednoczonych nie uchwali żadnego traktatu lub też rezolucji, aprobującej udział Stanów Zjednoczonych w jakiejkolwiek wojnie lub też zawarcie przymierza z obcym mocarstwem, wskutek którego Stany Zjednoczone mogłyby być wciągnięte w konflikt międzynarodowy.

Polityka Stanów Zjednoczonych posiada charakter obronny. Stany Zjednoczone potrafią się obronić przed jakąkolwiek próbą agresji.

Odroczenie wyborów

do Rady Ligi Narodów

Zgromadzenie Ligi Narodów na posiedzeniu poniedziałkowym postanowiło odroczyć do środy wybory, które miały się odbyć w poniedziałek na trzy miejsca w Radzie Ligi Narodów. Następnie kontynuowano dyskusję generalną. Pierwsi przemawiali delegaci Kolumbii i Iranu, po czym dłuższą mowę wygłosił przedstawiciel Rządu hiszpańskiego del Vayo. Mowa ta — utrzymana w bardzo ostrym tonie — poruszała m. in. sprawę Austrii, Czechosłowacji i Chin. Del Vayo oświadczył, że sprzeciwia się zniesieniu artykułu 16 paktu Ligi.

Hitlerowcy wiedeńscy

demolują lokale czeskie

W poniedziałek w nocy dokonali członkowie wiedeńskich szturmówek napadu na 6 restauracyj czeskich w drugiej, piętnastej i szesnastej dzielnicy Wiednia. Niektóre lokale zostały częściowo zniszczone. (PAT).

Dygnitarze hitlerowscy

zabijają przechodniów swoją nieostrożną jazdą

Namiestnik Austrii Seyss Inquart wydał rozporządzenie, zabraniające funkcjonariuszom partyjnym rozwijania wyższych szybkości samochodowych aniżeli 100 km. na godzinę, zarówno ze względu na niszczenie wozów, zużywanie benzyny, jak i na bezpieczeństwo publiczne (oczywiście bezpieczeństwo publiczne na ostatnim miejscu), dodać należy, że wzmożone po przewrocie tempo jazdy w Wiedniu podniosło statystykę wypadków śmiertelnych w sposób zastraszający. Nie ma dnia, w którym nie ginęliby przechodnie wskutek przejechań samochodowych.

Dżuma w Boliwii

Donoszą z Boliwii, że w miejscowościach Choreti i Camiri, w Chaco boliwijskim, wybuchła epidemia dżumy. Sanitarne władze boliwijskie zastosowały jaknajdalej idące środki ostrożności, celem zapobieżenia szerzeniu się epidemii i rozciągnęły kordon sanitarny, poddające wszystkie osoby, przybywające z okolic, w których stwierdzono wypadki dżumy, kwarantannie. Sanitarne władze argentyńskie pomagają w walce przeciw epidemii.

Zaciekłe walki o Hankou trwają

Japońskie sny o zwycięstwie

Tymczasem Chińczycy utrzymali wszędzie swe pozycje

Komunikaty japońskie donoszą, że natarcie japońskie na Hankou rozwija się pomyślnie. Plan japoński, któremu Chińczycy nie są w stanie przeszkodzić, przewiduje natarcie z rejonu m. Nanczang na kolej Kanton — Hankou, która po zablokowaniu rzeki Jang Tse pozostaje jedyną drogą, łączącą Chiny ze światem cywilizowanym. Z drugiej strony, rozwój operacji w południowym Szansi, doprowadzi niedługo do przerwania komunikacji z ZSSR. Wówczas los Czang-Kai-Czeka — jak się łudzą Japończycy — zostanie przypieczętowany.

Komunikt chiński o sytuacji na froncie donosi co następuje: na południowym brzegu Jang-Tse trwają walki w okolicy Nankang. Chińczycy utrzymali swe pozycje. W tym rejonie Japończycy ponieśli ogromne straty; większe niż na jakimkolwiek innym odcinku frontu od początku wojny. W okolicy Mahoudze, Japończycy usiłowali wysadzić desant, [illegible] jednak odparci.

Japońska ajencja „Kokutsu" donosi, że oddział japoński pod dowództwem Mano, zdobył manewrem oskrzydlającym pozycję chińską pod Fynlindu. Po obejrzeniu tej pozycji wyszło na jaw, że posiada ona fortyfikacje, zbudowane według ostatniego słowa techniki, co dotychczas było w oddziałach Kuomintangu zjawiskiem niespotykanym. Sprawdzanie dokumentów, znalezionych przy zabitych, wykryło, że oddziałami chińskimi na tym odcinku dowodzili rzekomo oficerowie czynnej służby czerwonej armii.

Tajemniczy przewódca

kieruje faszystowskimi zamachowcami w Chile

Prasa chilijska donosi, że policja chilijska poszukuje szeregu członków organizacji nacjonalistycznej, którzy zniknęli po nieudanej próbie przewrotu w dn. 5 września.

Według wiadomości, zebranych przez władze, nacjonaliści działają na podstawie tajnych rozkazów, wydawanych przez tajemniczego przewódcę, podpisującego się literą X, i ukrywającego się w ukrytych miejscach, przygotowując się do nowego zamachu. Prezydent republiki Alessandri wystosował do ministra spraw wewnętrznych pismo, w którym oświadcza, że zebrane informacje potwierdzają pogłoski o przygotowaniu nowego zamachu faszystów na szerszą skalę niż poprzedni. Prezydent wzywa ministra do wydania surowych zarządzeń. Kongres przyjął na niebawem uchwałę o zwiększeniu efektywów armii i zakupieniu materiału wojennego, celem zmodernizowania sił obronnych w nowych garnizonach, utworzonych w kilku prowincjach.

W P.A.L. bez zmian

Na zebraniu Polskiej Akademii Literatury wybrano prezydium na dalsze 5 lat w następującym składzie: Wacław Sieroszewski — prezes, Leopold Staff — wiceprezes, Kaden - Bandrowski — sekretarz.

Powódź zniszczyła miasto

Powódź zniszczyła prawie całkowicie miasto Nahavenr w Persji. Jak dotychczas, ponad 200 osób poniosło śmierć na skutek katastrofy a wiele osób zaginęło.

Modły o pokój

We wszystkich świątyniach chrześcijańskich w Palestynie, odbyły się na apel arcybiskupa Canterbury modły o zachowanie pokoju. Również w synagogach odprawione zostały modły o pokój.

Deklaracja wierności dla Francji

Cesarz Annamu Bao - Dai skierował do Rządu francuskiego pismo, w którym zapewnia o swej wierności i przywiązaniu do Francji (jako państwa sprawującego protektorat nad Annamem) w chwili naprężonej sytuacji międzynarodowej.

Polityka p. Chamberlaina

Nie ulega, niestety, wątpliwości, że pierwszy wielki pojedynek dyplomatyczny pomiędzy dwoma „blokami ideologicznymi", pomiędzy mocarstwami demokratycznymi Zachodu i mocarstwami faszystowskimi ma, **jak dotąd**, przebieg, wykazujący **przewagę oczywistą** po stronie „osi Berlin — Rzym". Konsekwencje tego stanu rzeczy określił bardzo rozsądnie korespondent londyński „I.K.C.", p. Z Grabowski:

„Trzeźwy realizm każe stwierdzić, że *stoimy w obliczu następujących* [illegible]:

1) wytyczanie granic przez konsultowanie mocarstw *bez zgody gospodarza*;

2) nowe osłabienie waloru aliansów wojskowych Francji;

3) dalsza ustępliwość wobec Rzeszy dla tak zwanego „świętego spokoju", i

4) *niebywały wzrost pewności siebie Niemiec*, idących konsekwentnie ku realizacji imperium germańskiego".

Jak czytelnicy widzą, ocena ta nie odbiega od oceny naszej.

Co powoduje myśleniem i działalnością p. Chamberlaina, premiera Wielkiej Brytanii? Powoduje nim przede wszystkim chęć **odroczenia za wszelką cenę wojny**. Ową cenę ma tym **razem zapłacić** Czechosłowacja. Koszta **następnego** konfliktu zapłaci już ktoś inny.

Dlaczego p. Chamberlain pragnie **za wszelką cenę** odroczyć zatarg zbrojny? Czy dlatego, że „Trzecia" Rzesza ma **przewagę militarną** i gospodarczą nad ewentualnym sojuszem mocarstw zachodnio-europejskich, liczących, mówiąc nawiasem, na pomoc bezpośrednią czy też pośrednią Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej? Nie! Przewaga jest już dzisiaj **po stronie takiego ewentualnego sojuszu.**

Więc o cóż chodzi?

Wydaje mi się, że w ciągu długich rozmów z politykami i z dziennikarzami angielskimi w Londynie i w Blackpool **zrozumiałem trochę** psychikę konserwatyzmu brytyjskiego. Pewien znany polityk konserwatywny, zajmujący stanowisko wysokie, powiedział mi:

„Widzi Pan! *uruchomić* Imperium Brytyjskie — to rzecz niełatwa. Ale gdy się raz Imperium Brytyjskie uruchomi — *powstrzymać* jego pochód — to rzecz jeszcze trudniejsza".

Istotnie! Po wojnie lat 1914—1918 Imperium Brytyjskie przeobraziło się w rodzaj federacji. Czy nowa wojna nie przyniosłaby ze sobą przeobrażenia go w **„brytyjską Ligę Narodów"**, jak mówi pół żartem, napoły serio, mój przyjaciel, tow. Dalton, kierownik polityki zagranicznej w brytyjskiej Partii Pracy? Konserwatyści takiego przeobrażenia wcale nie pragną. I mój rozmówca konserwatywny zakończył z lekką irytacją w głosie:

„Wam się ciągle zdaje, że kontynent europejski — to pępek świata. A w rzeczywistości trudności Australii z Japończykami *nie są mniej ważne*, niż trudności Czechów z Niemcami sudeckimi".

Jak formułuje swój — **odmienny** — pogląd brytyjski ruch robotniczy? W streszczeniu wyglądałoby to tak mniej-więcej:

„Owszem! my też nie chcemy wojny. Jeżeli tylko można jej uniknąć rozumnie, trzeba uczynić wszystko, by jej uniknąć. Jeżeli jednak to uniknięcie ma polegać na przekazaniu mocarstwom faszystowskim pełni władzy nad Europą środkową, — będziemy mieli za kilka miesięcy wojnę jeszcze straszliwszą i z dłuższym czasem trwania. *Dziś* można zahamować rozmach faszyzmu międzynarodowego bez wojny; *jutro nastąpi* konieczność zahamowania go *przez wojnę*".

Kto ma słuszność w tym sporze? **Nie wątpię, że ma ją brytyjska Partia Pracy.** Ale... kierownictwo polityką zagraniczną Wielkiej Brytanii spoczywa w starczych dłoniach p. Chamberlaina.

Mówiono mi dziesiątki razy i w Londynie, i w Paryżu: **„Klucz sytuacji dzierży Polska".**

Jest w tym dużo prawdy, ale jest i dużo przesady. Postaram się jutro przedstawić nasz pogląd na tę stronę sprawy i na rozwój problemu polskiej mniejszości narodowej w Czechosłowacji. Narazie chciałbym podkreślić, że użytek, jaki robią z tego „klucza" p.p. redaktorzy niektórych pism i niektórzy pp. „speakerzy" Polskiego Radia jest...

mało rycerski

w stosunku do narodu sąsiedniego, przeżywającego nieskończenie ciężkie chwile.

Polacy mieli zawsze opinię tradycyjną **narodu rycerskiego.**

Należałoby tę piękną tradycję naszą uszanować.

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Jak pan sądzi?

Czy będzie wojna?

(Korespondencja własna z Londynu)

Ogromne Opactwo Westminsterskie tonęło w mroku.

Tutaj, nad grobami królów angielskich, spoglądając na kamienie mogilne władców i poetów, rycerzy i podróżników, uczonych i wielkich korsarzy, pomyślałem sobie, że przecież zrozumiałem źródło spokoju i pewności siebie tej przedziwnej rasy. Naród, który wydał Szekspira, Newtona, Pitta, Nelsona, Livingstone'a, nie lęka się byle kryzysu. Wydało mi się nagle, że zrozumiałem dlaczego mój sąsiad rano przy śniadaniu, na uczynioną przeze mnie uwagę, że Londyn znajduje się w zasięgu samolotów bombardujących „Trzeciej" Rzeszy, odpowiedział z pobłażliwym uśmiechem:

— Tak, prawda, rzeczywiście. Ale Hitler się nie odważy.

Spokój rozmówcy był dla mnie tak niesamowity, że w pierwszej chwili przyjąłem go za człowieka niespełna rozumu. W Opactwie, ujrzawszy nagle potęgę tych wszystkich grobów, pomyślałem, że może to po prostu spokojna pewność siebie, wiara we własną wszechmoc, która przez tyle wieków była niezawodna.

— Jak pan myśli, czy będzie wojna? — rozległ się nagle tuż obok cichy głos.

Przy grobie nieznanego żołnierza stał starszy, skromnie ubrany człowiek. Spoglądał na mnie z trwogą i ciekawością zarazem. Urok potęgi angielskiej uleciał we właściwe miejsce — do przeszłości. Stuprocentowy Anglik drżał na myśl o wojnie.

— Myślę, że wojny nie będzie — odpowiedziałem znacznie spokojniejszym, niż on głosem.

— Straciłem na wojnie brata i syna — powiedział jak gdyby tłumacząc się. — A z jakiego pan kraju? — zapytał, usłyszawszy moją cudzoziemską wymowę.

— Z Polski.

— A co u was mówią Czy będzie wojna? Z kim Polska pójdzie?

Pytało już kilka osób. Wyraziłem nadzieję, że do wojny nie dojdzie. Dodałem też — starannie dobierając słów — że to raczej ja, cudzoziemiec, powinienem się od nich czegoś na ten temat dowiedzieć.

— Przecież pokój lub wojna zależą w ogromnej mierze do Anglii. Premier Chamberlain ma karty w ręku.

— Właśnie, właśnie — odpowiedziano mi. — Tylko, że on już tam szykuje z pewnością jakiś brudny kawał (dirty trick).

Zapomniawszy gdzie jestem, poczułem się nieswojo i szybko wyszedłem z kościoła.

— Jak pan sądzi, czy będzie wojna? — zapytał mojego sąsiada konduktor autobusu.

— A kto to może wiedzieć, kiedy człowiek jest zależny od takich facetów, jak Hitler i Chamberlain? — odpowiedział z irytacją zapytany.

Znów zadrżałem o los sąsiada, ale jakoś nic mu się nie stało i rozmowa wartko popłynęła dalej.

— Moim zdaniem Chamberlain nie powinien był jechać do niego. Za dużo zaszczytu — oznajmił siedzący z boku pasażer w liberii woźnego bankowego.

— Ach, mniejsza o zaszczyt, pojechał, to niech mu będzie. Byle tylko tam nie sprzedał Czechosłowacji — mówił konduktor.

— A jeżeli nawet sprzedał, to nie wiem dlaczego nas to ma obchodzić — odezwała się starszawa dama, odwracając głowę.

— To nas obchodzi dlatego — odpowiedział konduktor słowami, które ja podobnie jak on wyczytałem rano w jednej z gazet demokratycznych — że przede wszystkim jest to rachunek bez Czechosłowacji. Czesi będą się bili do ostatniej kropli krwi, a jeżeli walka potrwa parę dni, to Anglia musi się wtrącić, choćby nawet pan Chamberlain przyrzekł Hitlerowi bezkarność.

— A poza tym — wtrącił się do rozmowy inny pasażer — jeżeli dzisiaj nie zagrozimy Hitlerowi, to za rok będziemy mieli z nim wojnę w gorszych warunkach, bo jeżeli uda mu się cudem połknąć Czechosłowację, to będzie mocniejszy i pierwszy ruszy na nas.

— Wszystko jedno, Czechosłowacja nas nie obchodzi — upierała się niewiasta.

— Ale własna skóra powinna nas obchodzić — uciął krótko rozmówca.

Nastrój Opactwa Westminsterskiego przeminął bez śladu. Jak Londyn długi i szeroki, na wszystkich ustach jedno tylko pytanie:

— Jak pan sądzi? Czy będzie wojna?

Na malutkiej ulicy Downing, przed numerem dziesiątym tłumy. Tutaj zbierają się ministrowie. Może właśnie przyjadą, może z ich min będzie coś można wywnioskować, może z czyjegoś uśmiechu, spłynie uspokojenie.

Dominującą nutą jest niepokój. A jednak. Jednak słyszy się i ton inny. Ton obrażonej dumy narodowej.

— Jak długo będziemy pozwalali na to aby jeden człowiek mógł trzymać nad nami miecz i kazać nam żyć w trwodze przed wojną? — pyta mówca na zaimprowizowanym zebraniu. Słowa te znajdą się nazajutrz w jednym z czołowych pism na pierwszej kolumnie.

— Anglia nie ma już dawnego znaczenia na świecie — mówi z goryczą inny mówca. — Sami przepaściliśmy swój prestiż. [illegible] my zdradzili Abisynię. Taki Hitler nie odważyłby się nam wygrażać; nie śmiałby mówić o Wielkiej Brytanii w ten sposób, gdybyśmy pokazali pięść.

Te słowa patriotycznego żalu płyną przeważnie z ust robotników lub działaczy robotniczych. Drobnomieszczanin, jakkolwiek najczęściej współczuje z Czechosłowacją, chętnie widzi politykę nie wtrącania się w sprawy kontynentu. Ale fala gniewu narasta niewątpliwie. Jeżeli zbyt wolno i mało dla pana Chamberlaina przekonywająco, to już wina temperamentu Anglików. Jednak i oni rozgrzewają się. Sam słyszałem jak młoda mówczyni wzywała — z przygodnej trybuny tłum do manifestowania na Downing Street, aby „rząd nasz zrozumiał, że lud angielski nie zgodzi się na zdradę".

Uprzedzano mnie, że Anglicy nie mają zainteresowania dla polityki i niechętnie o niej rozmawiają. Może to i prawda, ale w innych okolicznościach. Ja osobiście nie widziałem nigdy i nigdzie tak rozpolitykowanego tłumu jak obecnie tłum londyński. Gazety — zwłaszcza popołudniowe — są rozchwytywane w ciągu kilkunastu nieraz minut. Wszędzie stoją grupki ludzi czytających głośno. Każdą plotkę komentuje się i roztrząsa z najzupełniej obcymi ludźmi. Zresztą, plotki te bywają nieraz dość interesujące. Dzisiaj na przykład jeden z najpoważniejszych tygodników podał ciekawy komentarz do choroby Goeringa. Oto Hitler miał podobno być przez niego i Ribbentroppa utrzymywany w przekonaniu, że Anglia zapewnia Niemcom swoją neutralność. Gdy się Fuehrer dowiedział, że sprawa nie jest bynajmniej pewna, wpadł w taki szalony gniew, iż zakazał marszałkowi Goeringowi stawać pred swoim obliczem. „Choroba" ma być wyjściem z tej sytuacji.

Tenże sam tygodnik donosi z Paryża, że rolę Jaurèsa — pierwszej ofiary ewentualnej wojny — ma odegrać francuski minister lotnictwa Pierree Cot, o którym „Gringoire" (francuskie pismo faszystowskie, mające już na sumieniu Salengro), „Völkische Beobachter" i „Popolo d'Italia" piszą zgodnie, że powinien zostać rozstrzelany, jako „sabotażysta" lotnictwa francuskiego. (Wiadomość podał „New Statesman").

Nawet Japonią zainteresowano się nagle na ulicy londyńskiej. W jednej z czterystu herbaciarni Lyonsa słyszałem dzisiaj dźwięczne nazwy chińskie, cudownie przekręcane przez londyńczyków.

Na Trafalgar Square, przy pomniku ku czci poległych w Wielkiej Wojnie, często - gęsto zobaczyć można klęczące w modlitwie kobiety. Jest to widok nowy, bo sami londyńczycy przyglądają mu się z zainteresowaniem.

— Nie przypuszczam, żeby to coś pomogło, ale to bardzo ładnie z ich strony, prawda? — zwrócił się do mnie policjant, gdy stałem opodal pomnika i nastawiałem aparat. — A jak pan sądzi, czy będzie wojna?

WIKTOR GROSZ.

W sprawie antysemityzmu

Głos Stolicy Apostolskiej

Paryski dziennik „La Croix" („Krzyż"), oficjalny niejako organ katolików francuskich, przytacza (powołując się na belgijskie pismo katolickie) treść przemówienia, które papież wygłosił do grupy pielgrzymów belgijskich. Papież oświadczył dosłownie:

„Nie, chrześcijanie nie mogą brać udziału w antysemityzmie. Każdemu przyznajemy prawo do obrony i do użycia środków dla zabezpieczenia się przed tym, co zagraża jego uprawnionym interesom. *Lecz antysemityzm jest niedopuszczalny.* Duchowo jesteśmy semitami".

To zdanie ostatnie należy, oczywiście, rozumieć w sensie podkreślenia tej roli, jaką Stary Testament odgrywa w dogmatyce Kościoła Katolickiego. Chodzi nam jednak nie o to, tylko o fakt, że papież stanął bardzo jasno na stanowisku, że *doktryna antysemicka*, jako taka, *jest sprzeczna z chrześcijaństwem*, jako takim.

„Głos Narodu" zwraca słusznie uwagę, że przemówienie papieża do pielgrzymów belgijskich nie ma charakteru *orzeczenia dogmatycznego*. Niemniej

„Każde wystąpienie Papieża obowiązuje wiernych do posłuszeństwa".

Oczekujemy, co powiedzą „Warszawski Dziennik Narodowy", „A. B C.", „Falanga" i t. d., i t. p. do części wydawnictw „ozonowych" włącznie.

Praga a sojusz z Rosją

Specjalny korespondent praski londyńskiego „Daily Herald" donosi, że Rząd czechosłowacki jest zdecydowany bronić całości państwa nawet w razie opuszczenia go przez Francję.

MILION ŻOŁNIERZY znajduje się pod bronią.

Natomiast co do sojuszu z Rosją sowiecką, Rząd praski byłby gotów, w interesie pokoju europejskiego, na rewizję swego stanowiska.

Praga byłaby skłonna wymówić układ z Rosją, gdyby w zamian za ofiarowano jej gwarancję granic ze strony mocarstw europejskich.

Odezwa

Prezydium Socjalno-Demokratycznej Partii Niemiec

„Prezydium Socjalno - Demokratycznej Partii Niemiec ogłosiło w „Neuer Vorwarts" następującą odezwę skierowaną do niemieckiego narodu.

Wojna wisi na włosku. W tej rozstrzygającej godzinie oświadczamy wobec narodu niemieckiego oraz wobec całego świata, że obalenie Hitlera jest najwyższym celem naszej polityki.

Prezydium Socjaldemokratycznej Partii Niemiec jest ostatnim ciałem zbiorowym, które przez socjaldemokratyczną masową organizację wybrane zostało. Przemawia ono w imieniu partii a zatym także w imieniu tych odłamów narodu niemieckiego, które pogardzają wojną, a których celem jest żyć w spokoju i wolności.

Zburzenie pokoju świata było od pierwszej chwili celem narodowo - socjalistycznej polityki. Jeśli wojna wybuchnie, cały ciężar winy spadnie na Hitlera i jego system.

Obalenie Hitlera jest przeto celem, o który walczyć będziemy wspólnie z Socjalistyczną Międzynarodówką Robotniczą i wszystkimi demokratycznymi siłami w Europie.

Hitler i nowy militaryzm niemiecki to jedno. Klęska i ostateczne obalenie tego militaryzmu to nieodzowne warunki pokoju i nowej organizacji Europy.

Jako siła sojusznicza u boku wszystkich przeciwników Hitlera, walczących o wolność i kulturę Europy, będziemy po tej myśli działali podczas wojny.

Prowadzimy walkę dla dobra narodu niemieckiego oraz w imię wielkiego celu zapewnienia wolności, pokoju i demokracji w Europie.

Wołamy do narodu niemieckiego: Wywalcz swą wolność!

Upadek systemu skróci wojnę, uchowa miliony przed śmiercią, uratuje naród niemiecki!

Już ukazały się dwie aktualne broszury:

OBJAŚNIENIA NOWEJ ORDYNACJI WYBORCZEJ DO RAD MIEJSKICH

Cena 15 gr.

INSTRUKCJA DLA MĘŻÓW ZAUFANIA P. P. S. i KLASOWYCH ZW. ZAW. W WYBORACH DO RAD MIEJSKICH

Cena 10 gr.

Przy zamówieniach od 100—200 egz. obydwie broszury liczyć się będzie zamiast 25 gr. — 20 gr.

Przy zamówieniach ponad 200 egz. liczyć się będzie za obydwie broszury gr. 15.

Zamówienia należy kierować wraz z gotówką na adres Sekretariatu Generalnego CKW. PPS. Warszawa I, ul. Warecka 7, lub na konto czekowe PKO. Nr. 3.174 z dopiskiem „broszury".

Sekretariat Generalny CKW. PPS.

Towarzysze! Przyjaciele!

Żądajcie naszego pisma w kawiarniach, jadłodajniach, fryzjerniach i t. p.

Omijajcie zakłady odmawiające prenumeraty Waszych pism.

Takim stanowiskiem pomożecie w dalszym rozwoju prasie socjalistycznej.

„Młodość jest rzeźbiarką, co wykuwa żywot cały..."

Z. KRASIŃSKI

W dniu 25 września odbędą się dwa dalsze Zloty Młodzieży P.P.S.

w Łodzi i w Rzeszowie

Polityka zagraniczna endecji

Koncepcje p. J. Giertycha

Pisaliśmy już nieraz, że w polityce zagranicznej endecji panuje CHAOS. Jedna „koncepcja" walczy z drugą. Przyczyny — zrozumiałe.

Niegdyś endecja zajmowała stanowisko moskalofilskie. Potem — ententofilskie, czyli przede wszystkim frankofilskie. Gdy w r. 1933 zdobył w Niemczech władzę Hitler, endecja stała się stopniowo (patrz Dmowskiego „Przewrót") hitlerofilską. HITLEROFILSTWO jest dziś głównym motywem w polityce endecji i określa jej stanowisko — działa tu solidarność klasowa i ideologiczna. Takim zaciekłym hitlerowcem jest publicysta „Warsz. Dzien. Narodowego" p. S. Kozicki. Przed kilkoma dniami Cat. w „Słowie" wydał p. Kozickiemu świadectwo „prawomyślności" — hitlerofilskiej.

Ale w dzisiejszych czasach *konsekwentne* hilerofilstwo w polityce zagranicznej jest niełatwe.. Budzi niezadowolenie wśród endeków Poznańskiego i Pomorza. Budzi niechęć w niektórych innych grupach endeckich, np. „profesorskiej". Zresztą po Anschlussie (zdobycie Austrii przez Hitlera) niebezpieczeństwo *dla Polski* jest tak oczywiste ,że trudno (nawet w endeckich szeregach!) być 100-procentowym hitlerofilem w polityce zagranicznej. A Gdańsk? A groźba oboczenia Polski od południa via Czechosłowacja

Wówczas nawet p. S. K. drgnął ...i parę razy oświadczył, że zdobyta Austria przecież może stać się *„punktem wyjścia"* dla posuwania się Niemców na wschód.... Tak zaczęła trzeszczeć hitlerofilska koncepcja p. S. K. A dla zaszachowania bankructwa tej „koncepcji" rozpoczęto znaną nagonkę *na Litwę*..

Tak powstał chaos w endeckiej polityce zagranicznej. Zasadnicza prohitlerowska linia od czasu do czasu trochę się załamuje. Ale do dziś dnia hitlerofilstwo jest główną podstawą orientacji...

Ostatnio spróbował zdefiniować endecką politykę zagraniczną jeden z „młodych" obozu narodowego p. J. GIERTYCH, niezmiernie płodny publicysta. W ostatnich paru latach wydał mnóstwo książek, wśród nich „Tragizm losów Polski" (w tej książce dowodzi, że powstania są dziełem przede wszystkim rąk „żydowskich"). Polityką zagraniczną zajął się w książce *„O wyjście z kryzysu"*. Książka to ciekawa, bo jest próbą przedstawienia całokształtu endeckiej polityki w ogóle; postaramy się wrócić do niej niebawem.

A więc jakież jest stanowisko p. Giertycha? Otóż właśnie — NIJAKIE... To stanowisko — bezradne i dwoiste — jest odbiciem chaosu w endeckiej polityce w ogóle.

Z jednej strony p. Giertych okropnie sympatyzuje z Hitlerem, — oczywiście! W „Tragizmie" pisał (str. 608): „Obóz narodowy (nie tylko więc p. Giertych!) uważa, że fakt istnienia rządów hitlerowskich w Niemczech jest DLA POLSKI POŻĄDANY (!!) Przynajmniej wyraźnie. Wówczas (przed paru laty) p. Giertych był niemal bezkrytycznym wielbicielem Hitlera. Pisał, że obalenie Hitlera byłoby *nieszczęściem*... Miał tylko zastrzeżenie w sprawie prześladowań katolików.

Widać, p. Giertych NIE ROZUMIAŁ, czym jest hitleryzm! czym jest ekspansja hitleryzmu! Poprostu zachwycał się jego antydemokratyzmem, antysemickim i t. p. stanowiskiem.

Cóż p. Giertych myśli *obecnie?* Hitlerofilstwo pozostało, naturalnie. Ale widzimy u p. Giertycha pewne *rozdwojenie* stanowiska Po Anschlussie, po ofensywie sudeckiej trudno nie spostrzec niebezpieczeństwa. To też biedny p Giertych ZACZYNA SPOSTRZEGAĆ... Ale „spostrzega" niechętnie — „wbrew sercu", jak mówią Francuzi. A to naturalnie nie pozwala mu wyciągać należytych *konsekwencyj*. I p. Giertych stoi sobie — bezradny — na rozdrożu!...

Z jednej strony. Z drugiej strony...

Z jednej strony p. Giertych widać WIERZY W DŁUGOTRWAŁY POKÓJ Z NIEMCAMI, i pisze: „My (endecy) gotowi jesteśmy ofiarować (!) Niemcom *długotrwały* pokój i sąsiedzką przyjaźń. Sądzimy, że *długi* okres pokoju oraz dobrych sąsiedzkich stosunków między Polską a Niemcami leży w interesie nietylko nas, ale i Niemiec..." itd.

Jeśli p. Giertych „ofiaruje" w imieniu stronnictwa „długotrwały pokój" Niemcom, znaczy to, iż *wierzy* w jego możliwość. Czyli, że nie docenia niebezpieczeństw ze strony „III Rzeszy". A więc, faktycznie jak gdyby pomniejsza groźne trudności; ukrywa przed społeczeństwem walne niebezpieczeństwo.

Ale z drugiej strony, to niebezpieczeństwo p. Giertych zaczyna spostrzegać (po „Anschlussie itd.), żąda zmiany stosunków w Gdańsku, gdzie, powiada, nastąpiły zmiany „na naszą niekorzyść". Nie może, powiada, pogodzić się z próbą zamienienia Czechosłowacji NA NIEMIECKIEGO WASSALA — „a tym samym brania NAS W KLESZCZE na całej przestrzeni od Suwałk aż po Czarnohorę".

Co więcej, p. Giertych zaczyna przewidywać nawet ewentualność WOJNY (!!) z Niemcami, „jeśli Niemcy będą od nas za danie nam pokoju żądały zbyt wiele" (str. 292).

Tak biedny p. Giertych stoi na rozdrożu i rozmyśla: jak tu „ofiarować" Hitlerii pokój, skoro Hitleria może nam „ofiarować" — wojnę. Serce autora tam, w brunatnym domu monachijskim, ale rozsądek zaczyna spostrzegać to i owo.

Konkluzja? Konkluzja ciekawa! Autor powiada, że endecja, w razie jeśli dojdzie do władzy, BĘDZIE PROWADZIŁA STARĄ POLITYKĘ *(p. min. Becka)* (str 293). „Polityka zagraniczna rządów narodowych z natury rzeczy w ogólnym zarysie będzie zbliżona do polityki zagranicznej, prowadzonej przez Polskę *dotychczas*..."

Taką jest ta osobliwa „konkluzja". W rezultacie o sojuszu z Francją np. wspomina się półgębkiem. Owszem, powiada autor niedbale i niechętnie, jest potrzebny i tyle.

Taką jest ta niezdecydowana, chaotyczna polityka p. Giertycha i spółczesnej endecji. Chaos i dwoistość. Hitlerofilstwo przeszkadza jasno widzieć i należycie oceniać niebezpieczeństwa.

Jest to polityka SZKODLIWA, bo łudzi społeczeństwo; bo nie docenia niebezpieczeństwa; bo nie pozwala należycie utrwalać sojuszów, bo maskuje, przynajmniej częściowo, istotę i plany zaborczego hitleryzmu.

W polityce wewnętrznej prowadzi to do niezrozumienia wagi *demokracji*, jako drogi do wzmocnienia Polski, potrzebnego w trudnej i niebezpiecznej sytuacji.

K. CZAPIŃSKI

Deklamacje i fakty

Hitler oświadczył w Norymberdze, że właściwie problem niezależności gospodarczej Rzeszy jest rozstrzygnięty. Niemcy pod względem gospodarczym — przekonywał „Führer" — stanęły na własnych nogach:

> „Myśl o blokadzie Niemiec musi być, — jako broń zupełnie nieskuteczna — pogrzebana..."

Trudno osądzić, jakie znaczenie przypisał Hitler tym słowom... czy mu się rzeczywiście zdaje, że tak jest, czy też był to tylko zwrot agitacyjny.

W każdym razie na cztery dni przed tym przemówieniem w czołowym niemieckim organie gospodarczym, „Deutsche Volkswirt" — zbliżonym do Schachta, można było przeczytać:

> „...Jeśli uwodzicielsko brzmi twierdzenie, ze świat zaczyna się rozpadać na samowystarczalne (autarkiczne) obszary, to jednak twierdzenie takie nie sprawdza się... Kraj nasz, zdany na dowóz, przez długi jeszcze czas odczuwać będzie wpływy, sytuacji handlu światowego".

Uwagi tego pisma gospodarczego potwierdzają się na tle niekorzystnego stanu obrotów Rzeszy z zagranicą. Eksport niemiecki cofa się. Przez pierwsze 6 miesięcy r. b. spadek eksportu nie jest co prawda znaczny, wynosi tylko 6 proc. ale tendencja jest zniżkowa, na co wskazuje spadek zamówień z zagranicy. Jest ich o $1/3$ do $2/5$ mniej niż przed rokiem. A importu nie udaje się ograniczyc. Pozostaje tylko — zacisnąć pasa!

Zaprzeczeniem wspomnianej deklaracji Hitlera jest również oświadczenie p. Backego, podsekretarza stanu w Ministerium Wyżywienia i Rolnictwa. P. Backe stwierdził, że pod względem wyżywienia Niemcy bynajmniej nie są samowystarczalne. 15 — 20 proc. artykułów żywnościowych musi być importowanych. W szczególności ciężka jest sytuacja pod względem tłuszczowym: 45 proc. tłuszczu musi być importowane. Problem zaopatrzenia w żywność — stwierdza p. Backe — będzie co raz trudniejszy.

To brzmi odmiennie niż zapewnienie „Führera", że Niemcy, całkiem niezależne już od zagranicy, stanęły na własnych nogach.

Japonia grozi Rosji wojną

w razie okazania pomocy Czechosłowacji

W Minist. spr. zagranicznych w Tokio odczytano przedstawicielom prasy „notę", w której znajduje się ustęp następujący:

„Ponieważ pozycja Czechosłowacji, jako bazy do machinacji Kominternu, zmierzających do bolszewizacji Europy, jest zupełnie podobna do pozycji Chin na Dalekim Wschodzie, przeto bacznie śledzimy knowania Kominternu w Europie.

Japonia jest gotowa więcej niż kiedykolwiek do zjednoczenia swych sił z siłami Niemiec i Włoch celem zwalczenia machinacji „czerwonych", zgodnie z duchem paktu anty - komunistycznego, w obliczu obecnego kryzysu europejskiego. Spodziewamy się, że wielkie mocarstwa, jak Francja i Anglia, uświadomią sobie dokładnie stan rzeczy i postąpią — w interesie pokoju".

Agencja Havasa, podając wiadomość powyższą, dodaje komentarz następujący:

Koła powołane uważają, że deklaracja japońska oznacza, że Japonia trzymać się będzie zdala od sprawy czechosłowackiej, dopóki ona będzie miała charakter zatargu między Niemcami a mocarstwami zachodnimi. Ale Japonia wkroczyłaby z chwilą, gdy zatarg rozszerzyłby się i objął Rosję.

Japonia deklarację swą miała na celu:

1) gest niezbędny pod adresem Niemiec i Włoch;

2) a jednocześnie zachowanie swobody decyzji co do momentu i środków ewentualnej interwencji.

Niesłychana kompromitacja „Beobachtera"

Niesłychana kompromitacja przytrafiła się czołowemu organowi hitleryzmu — „Völkischer Beobachter".

W czasie wizyty Horthy'ego w Niemczech, „Beobachter" zamieścił w przekładzie niektóre utwory czołowych przedstawicieli współczesnej literatury węgierskiej.

„Beobachter" wydrukował wiersz znakomitego poety węgierskiego, Andreasa Ady, przy czym, jak się zdaje, redaktorzy „Beobachtera" nie wiedzieli, kogo reklamują. Ady w płomiennych wierszach budził czujność swych współrodaków przed niemieckim imperializmem i na krótko przed śmiercią, która nastąpiła w początku 1919 roku, opiewał ze łzami wzruszenia wybuch... rewolucji węgierskiej.

W dalszym ciągu zamieszczona została nowelka przedstawiciela prozy węgierskiej, Desidera Kostolanyi. — Trzeba jednak trafu, że ten pisarz jest Żydem.

Nie ma co mówić! „Beobachterowi" nie powiodło się z tą węgierską literaturą.

Rewolucjonista i Żyd dostali się na łamy „Beobachtera".

Pod hitlerowską cenzurą

Jak prasa hitlerowska przemyca niecenzuralne myśli

Pięć lat pozbawienia wolności słowa nauczyło niektórych przymusowo zglajchszaltowanych dziennikarzy w „Trzeciej Rzeszy" do wypowiadania swych poglądów w ten sam sposób, w jaki wypowiadała prasa polska swoje myśli pod rządami zaborców i okupantów, a więc bądź pisząc o innych krajach, bądź też przytaczając przykłady z historii. Aluzje są tak przezroczyste, że jako tako inteligentny czytelnik zrozumie je i wytłumaczy dziesięciu innym.

„Berliner Tageblatt" wydrukował artykuł p. t. „Spotkanie z młodzieżą angielską", będący jawną krytyką wychowania młodzieży w „Trzeciej Rzeszy".

„Nikt nie wie co to jest przymus — czytamy w rzeczonym artykule — a **pomimo to dzieci wyrastają na dzielnych ludzi". W szkołach nie uczy się maszerowania, natomiast pom. in. przedmiotami uczy się rzemiosł. „Tak daleko posunęliśmy się w tej dziedzinie naprzód, iż możemy rywalizować z osławioną dokładnością Niemców, a to zawdzięczamy naszej młodej generacji"** — powiada rzekomy rozmówca hitlerowskiego dziennika.

Większość studentów skłania się ku lewicy, **„dyskutuje o wszystkich przejawach życia ludzkiego, w szczególności wojny w Abisynii, Chinach i Hiszpanii są wszechstronnie krytycznie oświetlane"** — pisze dziennik berliński o młodzieży angielskiej.

Wykładowcom dyskusje te nie zawsze idą w smak, ale jednocześnie stwierdzają oni, że prace egzaminacyjne z roku na rok są lepsze. Sport i wychowanie fizyczne już nie opanowują młodego pokolenia tak mocno, jak dawniej, za to występują na pierwszy plan sprawy umysłowe i artystyczne.

„Powiedziano nam: Najwyższy czas, by Anglik wyżywał się nie tylko w sporcie i żołnierce, lecz również ponadto w dziedzinach wiedzy i sztuki. Nowoczesne życie angielskie chwilami przypomina życie Hellady".

Jest tu wyraźnie podkreślony kontrast z nowoczesną młodzieżą niemiecką. Najmocniej wszakże podkreślona jest wyższość bytu angielskiego w następujących dwuch zdaniach:

> „Lecz głęboko w ich wnętrzu drzemią wybitne zdolności polityczne. Przede wszystkim posiadają zdrowy instynkt miary dla międzynarodowych spraw politycznych. Jest to ten instynkt, który z Anglii uczynił mocarstwo światowe, który stworzył brytyjskie Empire".

Jest to znowu uderzenie w brak poczucia ważkości u polityków kierujących Rzeszą dla zagadnień międzynarodowych oraz ukłon w stronę polityków angielskich, których w artykule wstępnym należy wydrwiwać.

Tyle „Berliner Tageblatt".

W innym dzienniku niemieckim, w „Deutsche Allgemeine Zeitung" znajdujemy artykuł o Ludwiku XIV, który **„nie posiadł najwyższej sztuki męża stanu — zachowania miary, wskutek czego świetny blask początku panowania przeistoczył się w nędzę i upadek".** Winne temu były jego samowładztwo oraz wygórowane o sobie mniemanie.

„Upajał się sobą i poddał się pokusom, które mu podsunięto. W polityce zagranicznej stracił miarę rzeczy możliwych i znośnych dla innych państw, co doprowadziło go do przeciągnięcia struny, aż mu zastąpiła drogę przeważająca siła koalicji, której uległ. W wewnętrznej polityce coraz bardziej trzymał się tego kierunku, by własną osobę stawiać w centrum wszystkich wypadków.

Zdaje się, że wyraźniej pisać nie można i że czytamy dzieje nie roku 1638, lecz 1938.

Bądź co bądź z prasy niemieckiej przebija strach przed „przeciąganiem struny" i przed „przewagą koalicji".

„Odprawa prasowa"

...według relacyj dzienników „ozonowych" było to tak: W związku z rozpisaniem wyborów sejmowych zwołano została w centrali „Ozonu" — odprawa prasowa. Zabrali głos mówcy.

Najpierw p. Miedziński stwierdził, że wpływy Stronnictwa Narodowego są „coraz mniejsze", później — p. Rączkowski dowiódł, że „wpływy Stronnictwa Ludowego są mniejsze, niż się przypuszcza"; i wreszcie — p. Wojtek-Malinowski wykazał jak na dłoni, że „wpływy P.P.S. są niewielkie"...

„Załatwiwszy się" w ten sposób ze wszystkimi MASOWYMI stronnictwami politycznymi, p.p. uczestnicy „odprawy", z uczuciem pełnej satysfakcji, rozeszli się do domów, by zdala od świata rzeczywistości snuć cudowne rojenia o... wszechpotędze i niezwyciężoności „wpływów"... Ozonu...

To nie jest przedruk ze „Szpilek", lecz — powtarzamy — streszczenie głosów prasy „ozonowej".

Bd.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

DWA MIĘDZYPAŃSTWOWE MECZE PIŁKARSKIE odbyły się w niedzielę, a mianowicie.. w Oslo Dania zremisowała z Norwegią 1:1, a w Dublinie Irlandia pokonała Szwajcarię 4:0.

— STRZELECKI MECZ KORESPONDENCYJNY Estonia — Polska wygrała drużyna estońska w stosunku 6088:5386 pkt.

— SALMINEN wygrał bieg 10 km. w Helsinkach w czasie 30:13.4 przed Maekim 30:13.5 i Pekurim 30:14.

— REWANŻOWY MECZ kolarski Polska — Dania w Łodzi odbędzie się we czwartek.

— W ZAWODACH O MISTRZOSTWO POLSKI W HOKEJU NA TRAWIE WKS nie rozstrzygnął walki z Czarnymi 1:1, a Warta pokonała Stellę Gniezno 1:0.

Do finału o mistrzostwo Polski zakwalifikowały się Czarni, WKS i Warta z Poznania oraz Siemianowice ze Śląska.

W KALISZU odbył się mecz lekkoatletyczny AZS Poznań — reprezentacja Kalisza, wygrany przez AZS w stosunku 71:50.

— DWUDNIOWE HARCERSKIE ZAWODY lekkoatletyczne w Poznaniu przyniosły w ogólnej klasyfikacji zwycięstwo chorągwi Wielkopolskiej przed pomorską i białostocką.

— IGRZYSKA BAŁKAŃSKIE w lekkiej atletyce zakończyły się zwycięstwem Grecji przed Jugosławią Rumunią, Turcją, i Albanią. Bułgaria wycofała się.

WIOSLASRTWO

PUNKTACYJNA TABELA WIOŚLARSKA.

Po ostatnich regatach punktacyjna tabela klubów wioślarskich przedstawia się następująco:

1) Kolejowy K. W. Bydgoszcz 438.5 pkt.
2) AZS Poznań 484.5 pkt.
3) Graudenzer RV Grudziądz 226.5 pkt.
4) Warszawskie Tow. Wioślarskie 210 pkt.
5) AZS Warszawa 196 pkt.
6) Frithjof Bydgoszcz 180.5 pkt.
7) Bydgoskie T. W. 161 pkt.
8) PKS Bydgoszcz 154.5 pkt.
9) Wisła Grudziądz 148.5 pkt.
[illegible]

Przed meczami z Łotwą i Jugosławią

Kapitan związkowy PZPN p. Kałuża ustalił po meczu w Kamienicy składy reprezentacyjnych drużyn Polski na mecze z Jugosławią w Warszawie i Łotwą w Rydze w dniu 25 b. m.

Przeciwko Jugosławii zagra drużyna następująca: Madejski, Gałecki, Szczepaniak, Góra, Nyc, Piec II (o ile Dytko nie wyzdrowieje), Piec I, Piątek, Korbas, Wilimowski, Wodarz.

Przeciwko Łotwie grać będzie następujący zespół: Mrugała, Gemza, Twórz, Sobkowiak, Danielak, Habowski, Gendera, Szerfke, Artur, Łyko.

W dniach od 20 — 22 b. m. odbędzie się w Warszawie krótki obóz piłkarski, w którym obok wymienionych wyżej graczy wezmą jeszcze udział: Czarski, Dusik, Wostal i God. Zawodnicy ci będą rezerwowymi aż zawody w Warszawie i Rydze.

Mecz Polska — Jugosławia prowadzić będzie p. Eklind (Szwecja), zaś mecz Polska — Łotwa p. Aalto — (Finlandia).

Przyjazd drużyny jugosłowiańskiej do Warszawy nastąpi w piątek. Kierownikiem jugosłowiańskiej drużyny będzie prezes związku dr. Andrejevic.

MISTRZOSTWA PIŁKARSKIE WARSZAWSKIEJ LIGI OKRĘGOWEJ.

Tabela mistrzostw piłkarskich warszawskiej ligi okręgowej przedstawia się następująco:

1) Fort Bema 9 pkt. st. br. 11:6.
2) SKS Starachowice 7 pkt. st. br. 10:5.
3) CWS 7 pkt. st. br. 9:9.
4) PWATT 6 pkt. st. br. 12:11.
5) Granat Skarżysko 5pkt. st. br. 11:8.
6) Znicz Pruszków 5 pkt. st. br. 11:11.
7) Skra 5 pkt. st. br. 4:5.
8) PZL 4 pkt. st. br. 7:7.
9) Orkan 4 pkt. st. br. 10:1.
10) Legia 2 pkt. st. br. 7:9.
11) Okęcie 0 pkt. st. br. 3:11.

Fałszywe zarządzenie...

Komu wolno, a komu nie wolno pracować w Bielsku

Od dłuższego czasu na terenie Śląska Cieszyńskiego dokonywa się podziału robotników na tych, którzy mają prawo do pracy w Bielsku, i na tych, którym niewolno w Bielsku pracować, chociaż są z tego okręgu, a tylko należą do woj. Krakowskiego.

Biała Krakowska i Bielsko Śl. są miastami przyległymi do siebie, w których od dziesiątków lat robotnicy dowolnie pracują w jednym i drugim mieście, zależnie od tego, gdzie kto może dostać pracę lub lepszą płacę. Obecnie do zmory bezrobocia, która gnębi niemiłosiernie klasę pracującą dochodzi to, iż miarodajne czynniki wojewódzkie wraz z pośrednictwem pracy wydają zarządzenia, zabraniające pracodawcom w Bielsku zatrudniać robotników z pow. Bialskiego i Żywieckiego. Biedny robotnik szuka sobie pracy, a gdy ją nareszcie znajduje, Pośrednictwo Pracy odmawia zezwolenia na jego przyjęcie.

Ostatnio jakichś dwuch panów, chodząc po fabrykach i podając się za urzędników Pośrednictwa Pracy, nakazywało pracodawcom by zwalniali z pracy robotników z terenu pow. Bialskiego i Żywieckiego, a pozostawiali robotników z Bielska i z Cieszyna.

Zapytujemy odpowiednie czynniki, na jakiej to zasadzie robotnikowi z powiatu jednego województwa nie wolno pracować w innym województwie?

Imieniem Związku Zaw. Włók. oświadczamy, że to są bezprawne zarządzenia.

Nam tutaj na kresach południowo-zachodnich potrzeba tymbardziej zgody i spokoju wewnętrznego. Skupmy się wszyscy solidarnie w szeregach Związków klasowych i brońmy się zarówno przed wyzyskiem, jak i przed niudolnością tych, którzy swą niemoc w usuwaniu bezrobocia zastępują rozbijaniem robotników na grupy walczące ze sobą o pracę.

Sądzimy, że ministerium ten spór rozstrzygnie.

Rozprawa o „marsz na Myślenice"

Na ławie oskarżonych w Krakowie zasiedli Józef Wąsiołek i Jan Tyrka.

Obaj oskarżeni objęci byli wspólnym aktem oskarżenia razem z 47 towarzyszami inż. Doboszyńskiego i mieli stanąć przed sądem 19 maja 1937 r., sprawa ich została jednak wyłączona, ponieważ nie stawili się na rozprawę. Wąsiołek usprawiedliwił swą nieobecność chorobą, Tyrka zaś służbą wojskową.

Tak Wąsiołek jak i Tyrka oskarżeni są o udział w związku zbrojnym, utworzonym w lecie 1936 r. przez inż. Doboszyńskiego na terenie powiatów krakowskiego, myślenickiego, limanowksiego i nowotarskiego — oraz o to, że 23-go czerwca 1936 r. w Porębie, w powiecie myślenickim, działając w porozumieniu strzelili do zdążających za nimi funkcjonariuszami policji państwowej, celem zmuszenia ich do zaniechania pościgu.

Nadto Tyrkę oskarża prokurator o to, że w nocy z 22 na 23 czerwca 1936 r., działając w porozumieniu z innymi towarzyszami, zabrał z lokalu posterunku policji państwowej w celu przywłaszczenia 14 karabinów, 4 rewolwery, amunicję i inne przedmioty i zniszczył urządzenie tego posterunku oraz to, że zniszczył towary i urządzenia kilku sklepów żydowskich.

Międzynarodowy konkurs na powieść

Rada książki działając w ramach Międzynarodowego konkursu na powieść, organizowanego przez angielską agencję literacką James B. Pinker et Son (Arundel Street, Strand, London W. C. 2), ogłasza niniejszym konkurs na powieść polską na następujących warunkach:

1) W konkursie brać mogą udział tylko powieści nie publikowane jeszcze dotąd w żadnej formie.

2) Treść powieści i jej forma są pozostawione całkowicie do uznania autora.

3) Rękopis powinien obejmować conajmniej 60.000 wyrazów, powinien być napisany na maszynie jednostronnie, z podwójnym odstępem.

4) Rękopisy oznaczone napisem „Międzynarodowy konkurs na powieść", powinny być dostarczone najpóźniej do dnia 15 grudnia b.r. pod adresem Rady Książki, Warszawa, Koszykowa 6a m. 18, tel. 7.05-36. Tamże — szczegóły konkursu.

Wiadomości z całej Polski

TRAGICZNA ŚMIERĆ DWÓCH ROBOTNIKÓW PRZY NAPRAWIE TORU.

Na odcinku kolejowym między stacją Ptaszkową a Grybowem zajęci byli pracą przy poprawianiu toru kolejowego sezonowi robotnicy: Jan Ziółka i Jan Rola, obaj z Ptaszkowej. Robotnicy ci widząc w czasie pracy pociąg zdążający do Nowego Sącza, usunęli się z toru, przechodząc na drugi tor. Nie zauważyli jednak, że tym torem nadjeżdżał również pociąg a mianowicie osobowy Nr. 1314, zdążający z Nowego Sącza do Grybowa. Maszynista nie zdążył zatrzymać pociągu, tak, że nieszczęśliwi robotnicy, uderzeni zderzakami lokomotywy, upadli na szyny, dostając się pod koła pociągu, które odcięły im głowy.

Wypadek ten wywołał wstrząsające wrażenie.

ŚLEDZTWO W SPRAWIE AFERY OSZUKAŃCZEJ.

W toku śledztwo w sprawie afery oszukańczej w wydziale powiatowym w Nowym Tomyślu, w wyniku której aresztowano kierownika referatu budowlanego Adamczaka i kreślarza Krokera oraz kupca Manię, wyszły na jaw dalsze nadużycia, wobec czego aresztowano również asesora wydziału powiatowego Adamczyka. Aresztowano także referenta Piątka, ale po przesłuchaniu przez sędziego śledczego zwolniono go.

UDUSIŁA DWOJE DZIECI I POPEŁNIŁA SAMOBÓJSTWO.

23-letnia Zofja Tomarowa, mieszkanka wsi Zabłudżce, gminy ostrowskiej na Wileńszczyźnie, w przystępie rozpaczy udusiła w nocy dwoje niemowląt, poczym się powiesiła.

Tomarowa od dłuższego czasu chorowała na gruźlicę i stan jej był beznadziejny.

Podziękowanie

„Nie chcąca żebrać" dziękuje serdecznie za otrzymaną od czytelnika I. U. z Poznania pomoc w formie pożyczki zł. 25, co umożliwi jej zakup towaru do domokrążnej sprzedaży.

Kącik radiowy

DZIŚ, 21 września — ŚRODA

16.45 Wojsko sowieckie po „czystkach" — odczyt.

18.10 Recital skrzypcowy Zdzisława Roesnera.

19.30 Koncert rozrywkowy.

21.10 Koncert chopinowski — Margerita Trombini - Kazuro.

22.00 Gra Kwartet P. R.

RADIO NA TARGACH WOŁYŃSKICH

Bezpośrednio po zamknięciu Dorocznej Wystawy Radiowej otwarty został Pawilon Polskiego Radia na Targach Wołyńskich w Równem. W stoisku tym między innymi umieszczone zostały olbrzymie plansze propagandowe, przedstawiające rozwój radiofonii, amplifikatornię, studia speakerowskie i t. p.

Powszechną uwagę zwraca wzniesiona nad pawilonem wielka mapa Polski z umieszczonymi na niej 11 wieżami antenowymi rozgłośni polskich, która oświetlona reflektorami wieczorem wygląda niezwykle efektownie.

Stoisko radiowe zwiedzane jest nie tylko przez ludność miejscową, ale także przez wycieczki z bliższych i dalszych okolic, organizowane przez poszczególne gminy.

ROZGŁOŚNIE NIEMIECKIE TRANSMITUJĄ KONCERT CHOPINOWSKI Z POLSKI

Dn. 21 września o godz. 19.00 pierwszy raz po przerwie wakacyjnej śpiewać będzie w radio Michał Zabejda - Sumicki. W dniu tym wystąpi również o godz. 21.10 Margerita Trombini - Kazuro. Artystka wykona utwory Chopina. Koncert ten transmitują oprócz rozgłośni polskich rozgłośnie: wiedeńska i Deutschlandsender.

Radio warszawskie

ŚRODA, 21 września

WARSZAWA I: 6.15 Pieśń. 6.20 Muzyka (płyty). 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Orkiestra Lwowska. 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 „Leśna rachuneczki" słuchowisko dla dzieci młodszych. 11.25 Muzyka baletowa (płyty). 12.00 Hejnał. 12.03 Audycja południowa. 15.15 „Wszystkiego po trochu" — dla dzieci. 15.45 Wiad. gospod. 16.00 Koncert rozrywkowy. 16.45 Wojsko sowieckie po „czystkach" — odczyt wygł. Józef Jaworski. 17.00 Muz. tan. 18.00 Rośliny owadożerne — pog. 18.10 Recital skrzypcowy Zdzisława Roesnera (z Torunia). 18.45 „O dwunastu rozbójnikach" — op. Berwińskiego. 19.00 Rec. śpiewaczy Michała Zabejdy - Sumickiego. 19.20 Pog. akt. 19.30 „Jesień za pasem" — koncert rozrywkowy (z Katowic). 20.45 Dziennik - pog. 21.00 Aud. „Porządki jesienne w ogródkach" — pog. 21.00 Koncert chopinowski w wykonaniu Margerity Trombini - Kazuro. 21.50 Wiad. sportowe. 22.00 Koncert kameralny w wykonaniu Kwartetu P. R. 22.55 Przegląd prasy i ost. dzien.

CZWARTEK, 22 września

6.15 Pieśń. 6.20 Muz. (płyty). 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Ork. Poznańska. 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 Por. muz. dla szkół. 11.25 Grieg (płyty). 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. południ. 15.15 Mali radiosłuchacze pracują społecznie. 15.35 Skrzynka ogólna. 15.50 Wiad. gospod. 16.05 Zespół Rachonia (płyty). 16.15 „Co to jest statystyka?" — odczyt. 16.35 Oktet Squire'a (płyty). 16.45 Z międzynarodowych organizacji kobiecych — pog. 17.00 Muz. tan. (płyty). 18.00 Przegląd wydawnictw. 18.10 Rec. skrzyp. Marii Szrajberówny. 18.30 „Wesele księżackie" — słuchowisko regionalne. 19.00 Piosenki i tańce białych i czarnych w U. S. A. na 2 fortepiany w wykonaniu A. Brachockiego i K. Trombika. 19.20 Pogad. akt. 19.30 Koncert rozrywkowy (z Wilna). 20.35 Dziennik i pog. 20.50 Nowiny leśne. 21.02 „Arlezjanka" — opera Cilea. Transm. ze studia w Turynie. 23.10 Ost. dzien.

WARSZAWA II: 13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 13.55 Parę informacji. 14.00 Program. 14.05 Instrumenty dęte (płyty). 15.00 Wiad. sportowe. 15.05 Wykon. zespół Kowalskiego. 17.00 Jak spędzić święto? 17.10 Pog. społ. 17.15 Soliści: Irena Gierałtowska — śpiew, Adam Kapuściński — fortepian. 18.00 Muz. lekka i tan. (płyty). 22.00 „Młoda poezja polska". 22.15 Muz. lekka i tan. (płyty).

Tabela wygranych

12 dzień ciągnienia IV klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

50.000 zł. Nr. 2644.
15.000 zł. Nr. 137933.
10.000 zł. Nr.: 97817 100873.
5.000 zł. Nr.: 51352 122927.

Po 2.000 zł. Nr.: 11648 24187 29581 31454 37959 47718 57118 59433 62015 67988 69671 70174 81410 92956 100570 114796 115239 140422 154262 158881.

Po 1.000 zł. Nr.: 931 9477 15835 19641 29818 31962 33906 43444 45977 60174 74179 82201 83485 84923 91989 97896 98249 102355 119888 111757 115638 116256 116539 125221 127707 128454 158269.

WYGRANE PO 250 ZŁ.

6 43 88 156 310 14 49 415 28 513 82 92 636 736 808 31 58 85 1208 72 81 333 84 479 89 532 56 82 709 22 39 824 83 2126 51 412 726 59 97 924 3131 47 329 55 404 48 574 621 704 45 91 818 854 87 4064 216 71 484 92 517 64 634 35 36 815 67 908 54 5030 41 110 385 534 64 67 616 62 68 728 802 10 27 83 913 20 60 6036 67 273 401 43 741 45 881 954 56 7019 73 98 106 57 327 42 602 35 38 60 852 75 8055 190 560 63 685 760 891 9065 143 89 72 229 372 519 95 705 33 941 10148 96 259 91 835 979 57 11222 25 316 58 82 480 829 91 94 12059 161 346 492 553 651 793 836 915 13255 407 31 509 30 798 966 14025 44 317 20 84 467 562 795 845 65 72 15111 9 16 77 269 409 503 618 836 62 914 16027 35 149 94 252 375 762 801 909 23 24 41 17003 135 49 79 316 63 457 67 502 56 637 44 768 929 38 18091 227 377 93 401 576 684 751 843 19091 302 49 52 474 92 528 606 65 831 901 35 20052 219 87 597 671 731 79 860 993 21011 30 85 204 65 77 405 13 33 67 80 83 598 628 794 844 72 86 917 54 22035 183 207 25 351 506 25 83 600 716 22 859 79 89 907 23068 74 79 106 95 251 38 591 877 987 24050 102 272 334 457 526 93 628 48 830 25005 7 102 46 209 36 421 64 78 630 78 625 766 816 64 26040 274 322 415 702 22 40 51 58 27020 155 290 429 92 631 36 96 742 888 8996 28023 84 15 0424 44 87 650 739 84 87 803 48 69 921 66 69 29502 96 666 961 30023 169 92 259 413 630 75 763 93 926 31070 201 4 12 29 317 429 32 93 562 773 815 84 913 72 77 32014 36 48 162 8 202 59 89 416 52 613 37 86 712 91 967 33045 77 349 407 59 521 876 939 43 51 34128 200 69 447 75 85 94 630 46 898 940 49 35033 81 282 85 375 72 74 588 686 795 891 94 985 36013 124 248 312 21 478 89 514 34 665 882 87 37025 130 403 594 620 63 75 844 38012 17 56 266 477 593 707 24 913 93 39023 180 227 378 465 667 772 900 40137 460 76 564 617 20 27 68 858 906 41194 218 33 89 360 591 615 19 706 934 56 42069 132 43 208 94 527 44 67 639 753 67 69 834 957 43137 44 478 819 77 85 929 44055 123 63 73 250 378 90 460 67 551 87 634 703 10 914 45181 241 439 84 536 613 959 46046 110 15 201 83 99 379 496 530 603 21 772 73 828 904 26 47034 141 229 55 315 486 532 95 635 864 972 48152 469 71 543 89 648 71 737 70 77 92 824 49258 378 95 514 30 699 776.

50044 174 397 671 74 735 886 936 51122 309 75 89 746 49 58 90 826 987 52 190 383 503 14 93 625 981 53056 157 76 336 460 87 520 611 35 719 884 54359 68 412 17 759 962 55031 256 420 48 558 745 65 96 827 84 945 56016 195 219 55 310 421 585 629 66 81 82 615 24 57072 233 46 61 98 329 629 728 42 93 890 907 37 94 58 102 53 273 312 433 76 570 705 84 88 804 82 904 59172 248 432 555 789 883 903 80 60098 461 566 94 701 33 45 879 61030 268 311 19 96 461 501 16 43 686 768 76 807 908 45 62 682 63011 17 23 128 299 500 79 662 798 845 74 903 64009 177 92 222 416 543 61 77 818 68 65002 61 125 241 47 317 41 507 631 79 722 811 22 80 95 941 66060 108 208 21 444 54 96 707 43 67 67006 91 275 95 421 48 503 70 86 627 761 812 99 68076 128 248 346 81 511 23 630 79 779 863 69151 54 245 314 66 626 80 700 23 70048 60 133 394 474 576 603 46 731 71099 388 413 678 84 797 817 72017 107 208 399 446 64 874 974 73135 37 80 352 621 741 823 82 919 89 74180 206 36 350 680 705 41 49 888 98 959 75088 195 239 62 707 94 861 62 76048 110 266 76 602 926 51 77162 94 201 24 490 586 677 703 84 849 98 78242 87 405 645 741 810 79027 154 503 8 81 633 836 55 80093 186 433 780 900 76 81203 313 464 92 680 86 731 91 927 82243 341 564 976 83072 139 50 357 62 410 33 559 95 847 67 968 89 98 84028 58 133 34 35 267 430 39 47 777 827 45 67 907 43 85186 210 94 341 88 825 900 86008 448 547 731 94 808 993 87029 42 102 70 219 343 48 84 546 50 614 36 67 218 88010 26 126 94 207 89 318 27 45 75 484 99 543 74 610 748 72 844 65 89007 52 273 304 564 594 794 898 903 14 42 90012 19 44 157 455 593 680 913 91721 311 39 84 738 879 92054 197 292 303 30 72 412 555 623 50 903 39 93037 221 404 595 605 35 788 856 989 94061 269 97 98 334 85 547 50 58 93 614 74 88 770 851 938 95078 414 24 54 78 602 10 860 76 96163 246 313 476 78 507 785 89 97021 46 105 73 345 426 51 72 513 54 604 42 787 811 98031 68 297 99 321 67 426 500 628 920 99278 314 751 866 929.

100182 93 342 520 98 764 101184 234 503 632 63 713 843 64 102530 125 81 261 523 767 876 985 103081 92 226 376 796 851 965 104157 65 264 337 684 891 931 84 105054 205 27 319 468 548 64 767 68 810 66 969 106036 96 290 414 75 511 28 721 23 893 107071 177 390 465 523 616 744 108108 368 446 739 842 45 109028 123 31 38 54 245 363 437 78 603 15 16 51 706 9 81 847 957 96 110342 80 721 857 949 111109 56 258 357 471 99 582 306 95 776 859 112033 35 133 305 66 407 514 614 740 902 16 70 113090 198 289 567 627 30 811 64 915 114207 32 532 493 525 653 70 873 115244 551 644 116457 553 738 822 973 117004 16 98 136 52 286 167 74 430 613 800 988 91 118144 207 457 98 773 119225 338 87 415 584 875 87 808 120006 21 285 816 482 675 625 818 2 457 121081 303 734 818 122589 [illegible] 815 18 635 123067 154 60 668 69 [illegible] 68 77 84 938 96 124040 224 55 62 [illegible] 653 368 985 125209 89 368 95 547 897 126114 24 76 243 63 370 685 867 918 127095 127 98 332 402 79 731 91 128469 523 839 129059 228 337 [illegible] 659 720 47 906 40 130203 13 333 [illegible] 991 131152 98 321 31 42 [illegible] 669 97 [illegible] 609 133665 [illegible] 9 16 134066 148 247 [illegible] 443 77 83 [illegible] 821 135126 93 228 471 538 615 725 62 821 58 136158 894 137017 175 205 11 28 31 318 81 609 894 936 86 138130 285 351 425 618 784 809 43 913 139155 238 385 438 533 610 95 709 825 30 51 925 140065 85 151 215 445 588 765 807 72 537 141040 256 67 395 458 502 36 789 935 42 87 142068 99 114 34 223 43 357 65 431 568 806 96 959 [illegible] 118 90 218 90 307 [illegible] 86 948 144029 137 62 79 314 44 [illegible] 85 756 71 91 817 21 88 988 145120 229 293 330 403 545 62 687 804 22 89 855 85 146024 45 48 123 78 205 39 338 55 450 76 509 20 694 809 816 46 75 92 147040 49 84 118 19 440 44 81 855 148082 115 50 226 416 705 46 825 44 67 925 92 149072 109 327 586 633 59 95 885 818 78 150123 105 248 403 93 743 47 875 936 64 65 151089 104 14 217 43 304 5 35 78 431 530 51 668 767 856 152166 311 94 471 558 823 59 153002 145 440 675 801 38 154071 175 200 510 32 27 86 734 77 854 72 79 905 8 155035 127 265 95 307 433 504 24 622 25 726 96 855 960 156036 186 668 745 58 809 157158 86 409 49 506 913 44 62 158109 20 69 207 10 77 301 17 431 86 872 81 926 62 159021 47 148 328 452 57 644 762 911 46 50 [illegible]

Wielkie wygrane 4 kl. 42 Loterii

zł. 50.000 na Nr. 2644

„ 15.000 na Nr. 137933

padły wczoraj

u WOLANOWA

Losy I kl. 43 Lot. są już do nabycia.

III ciągnienie

WYGRANE PO 250 ZŁ.

[illegible] 967 80 3091 174 501 616 783 940 94 4201 23 822 957 5182 475 687 714 6074 172 221 81 507 58 78 637 7031 175 302 484 709 81 86 88 926 8388 500 57 675 729 850 9021 154 80 260 468 855 10687 11167 84 226 548 660 802 12404 673 86 707 840 962 13158 201 59 87 378 457 535 88 674 82 95 14273 418 20 523 82 886 15145 50 374 76 427 31 523 61 75 778 91 16089 90 345 56 763 17515 659 705 47 951 18608 19116 213 357 413 32 642 798 20232 41 318 653 717 21219 661 828 22473 592 693 934 96 23796 807 50 88 943 24291 371 25339 26013 105 346 648 735 64 913 89 27140 246 452 582 605 829 28096 245 50 393 519 32 801 29713 832 30032 58 239 557 631 711 899 977 81 31175 507 678 89 32112 226 553 960 33116 65 280 351 425 44 99 507 959 98 34033 134 214 374 426 39 580 684 817 35117 31 762 36171 37122 59 615 80 762 38149 39058 354 403 604 46 72 805 40203 693 722 961 41947 42105 94 228 66 43101 540 622 68 541 44372 783 45370 725 576 46417 578 47030 310 53 506 604 46 742 48553 712 39 871 82 914 76 49143 410 759 995.

50429 680 988 51291 581 52218 640 53146 235 359 97 405 533 624 38 54944 55075 597 56001 96 348 448 623 875 57148 815 58208 96 325 694 739 59262 443 745 85 882 60040 471 799 61409 618 62527 76 781 63364 52 94 523 608 769 818 64135 780 823 65033 446 94 898 948 49 66181 297 67155 228 32 37 399 326 82 811 938 68091 408 74 69020 22 119 345 553 776 844 923 70422 558 71031 288 580 939 72834 73129 62 309 462 74116 233 99 344 523 636 73 75020 87 179 277 708 76221 360 791 807 66 77069 117 220 374 628 93 78032 8 95 97 541 633 76 727 79239 357 429 46 52 631 727 849 975 80075 135 409 69 81161 238 311 523 45 665 66 707 53 82734 832 39 83221 406 81 813 61 917 75 84151 471 720 85136 243 366 86045 655 87327 559 84 95 88228 86 476 89178 350 443 771 953 90191 469 91115 24 356 70 467 611 912 92025 122 52 93240 344 488 884 94228 85 424 625 767 818 907 83 95087 435 682 87 991 96235 320 41 483 683 821 58 953 85 97057 89 375 868 98072 379 443 81 529 602 65 782 817 99181 357 84 718 935.

100417 58 78 623 854 908 101003 193 102085 350 923 103254 601 865 104097 255 651 752 105383 424 548 75 606 15 870 998 106218 370 864 964 107566 673 67 719 992 108041 [illegible] 82 401 732 895 109091 256 329 441 659 808 73 110859 918 28 111031 44 430 594 678 934 112578 700 11 808 [illegible] 118369 [illegible] 713 957 119252 487 674 857 120129 58 341 79 455 950 121201 426 555 638 740 885 125241 42 54 390 123534 124321 412 39 757 125037 452 700 810 27 126127 79 376 549 669 862 127119 82 217 342 493 586 91 128390 876 129229 788 965 130143 256 68 308 79 509 704 818 900 131180 391 588 946 132145 84 239 307 441 86 649 793 822 71 133570 922 134330 765 66 814 23 999 135211 500 136076 684 780 137180 338 574 621 138461 898 978 96 139121 140238 402 35 551 85 667 87 949 57 141169 74 237 304 73 142442 674 143767 818 144024 56 212 586 145127 304 489 626 89 751 978 146141 370 71 452 697 965 87 147254 373 404 680 148304 995 149250 383 785 150191 462 79 589 608 151030 170 406 842 94 935 152127 262 460 89 509 39 153066 226 654 784 828 154325 581 884 58 981 155144 [illegible] 156007 [illegible] 203 9 46 517 39 814 159035 36 99 139 888 92 809.

WYGRANA zł. **5.000** na Nr. 35074

[illegible] **FR. URSTE.NOWEJ** [illegible] Konto P.K.O. 16242.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

75.000 zł. Nr. 97744.
20.000 zł. Nr. 26163.
10.000 zł. Nr.: 36435 62207 96194 127699.

5.000 zł. Nr.: 2884 17011 27520 38979 52388 63691 64741 70523 70912 158005.

Po 2.000 zł. Nr.: 56060 66099 68569 70901 73563 74629 79565 84666 90698 91459 104746 123030 133334 135409 153703.

Po 1.000 zł.: Nr. 6331 7749 7841 9930 25161 34711 55434 59273 61688 76322 84238 86890 93905 103583 107396 107481 109522 115262 122677 132456 135477 142456 146434 148105 149377 140985 118834.

WYGRANE PO 250 ZŁ.

[illegible] 48 840 94 948 1656 751 850 929 44 2222 633 3014 424 606 701 61 4121 74 373 430 544 737 88 810 945 65 77 5158 222 376 405 69 672 872 998 6112 299 734 7678 8306 48 658 828 73 77 8044 219 605 759 956 10031 402 7 766 823 11332 48 410 573 778 12018 283 544 98 642 894 13117 333 614 716 46 926 14223 726 83 15195 588 789 817 57 16144 269 411 66 645 907 17049 223 93 960 18016 204 380 85 468 582 710 61 19051 325 35 581 637 751 90 20047 147 72 552 631 68 754 900 69 86 92 21586 898 22080 145 242 421 501 86 89 605 904 56 23146 260 466 504 69 749 2419[illegible] 633 793 805 25200 730 26625 746 [illegible] 27178 765 869 919 28259 81 425 748 817 45 29372 478 777 990 30094 582 845 31008 20 517 22029 274 363 422 680 907 23020 291 320 60 573 83 784 34275 383 [illegible] 945 35202 428 930 29 36110 78 22 71 37093 123 331 524 748 963 38057 386 528 791 994 39133 358 63 466 563 732 71 40178 568 903 41453 577 721 931 42 95 42576 600 969 43032 49 213 59 794 44046 191 364 736 866 939 45694 731 803 46 936 46729 833 41 957 47308 935 98 48017 72 344 85 494 96 570 616 727 928 49030 328 76 853 94 50087 262 79 417 32 732 892 51320 495 586 887 936 52300 582 713 859 53113 25 544 64 54178 396 404 55468 883 56389 519 868 57016 163 258 395 614 895 58023 112 697 790 59688 849 60068 319 579 613 70 749 62 968 61091 227 49 673 710 47 62180 323 65 518 674 63168 81 87 279 512 37 763 884 64011 334 675 840 75 65492 685 873 66578 754 815 944 67009 66 191 467 771 839 68023 254 332 539 727 54 69017 114 90 238 622 797 70256 89 654 748 46 91 816 71346 735 962 72089 160 536 973 84 73406 687 969 74200 515 915.

75435 741 76213 48 696 765 [illegible] 77060 64 120 286 787 78366 81 649 67 935 79164 833 80215 331 603 973 81146 345 626 32 81 827 923 82412 546 621 83 877 78 982 83013 38 372 463 628 772 84115 88 262 315 37 85414 83 686 708 846 86105 71 209 469 740 682 87199 210 73 437 52 574 622 725 901 36 88168 201 564 722 94 867 89454 647 775 90 90192 464 647 775 90 91501 629 866 92049 112 688 93125 206 417 853 960 94140 95 531 731 954 95222 747 981 97 96205 72 626 81 707 847 61 97165 64 618 777 852 98045 428 662 879 82 99474 590.

100005 314 813 101048 524 102024 232 460 516 627 961 103052 86 307 104340 436 627 105003 5 313 514 645 932 106066 320 800 46 944 107207 533 49714 98 108003 32 481 523 87 729 42 63 898 109005 74 582 110083 317 863 111169 659 930 112187 276 522 680 113004 595 688 948 114297 680 741 43 115460 729 985 99 116078 623 59 785 836 117054 137 94 403 883 118193 327 522 119162 396 810 20 955 120367 507 848 121319 27 537 122029 154 370 479 522 685 762 923 124159 342 76 125052 116 347 415 555 126426 698 127305 80 439 520 630 75 900 72 91 128122 62 712 805 129693 130049 68 389 672 757 966 131043 66 86 553 69 132161 216 330 89 505 692 842 133138 76 211 366 460 764 946 134040 284 135306 50 83 554 668 990 136527 661 719 840 931 137230 495 525 630 807 66 950 138002 125 334 422 139966 140014 234 470 764 141264 81 447 86 778 884 142128 829 143088 756 833 970 144039 320 531 145394 986 146360 560 147015 116 578 812 148079 104 521 627 715 149280 393 575 658 858 150557 948 151201 6 31 85 337 693 152185 210 37 339 720 153339 568 984 154144 314 696 155043 211 325 411 35 565 705 67 156095 102 16 58 218 59 418 865 157011 23 32 220 48 374 658 775 158154 439 550 815 928 159437 66 647 738.

KRONIKA KRAKOWSKA

Lud pracujący Krakowa

pod czerwonymi sztandarami P. P. S.

18 września był to piękny dzień. Masy robotnicze przybyły na dziedziniec Domu kolejarzy. Wspaniały był widok gdy wielotysięczne tłumy zalegały dziedziniec.

Tow. Bator zagajając, z właściwą sobie swadą, powołał do prezydium tow. tow. M. Bobrowskiego i Żyłę.

Tow. Ciołkosz w obszernym przemówieniu przedstawił sytuację zagraniczną i wewnętrzną.

„Nie chcemy wojny domowej — mówił tow. Ciołkosz — ale każdy, kto chce takiej wojny — ktokolwiek by to był — spotka się ze zdecydowanym oporem klasy robotniczej". Następnie tow. Ciołkosz zobrazował sytuację zagraniczną. Oklaski i okrzyki towarzyszyły przemówieniu.

Zabrał głos tow. dr. Szumski, który omówił sprawy samorządowe.

Z młodzieży robotniczej przemawiał witany serdecznie tow. Szumiec.

Na zakończenie przemówił t. Bobrowski. Przypomniał te dawne, dawne... lata, kiedy masy robotnicze szły do walki o powszechne prawo głosowania. „Dziś w Polsce Niepodległej walczymy o to samo — ale dziś wywalczymy swoje prawa".

Wszystkich mówców oklaskiwano gorąco. Następnie tow. Bobrowski odczytał rezolucję, którą przyjęto z olbrzymim entuzjazmem:

Zgromadzeni na wezwanie Polskiej Partii Socjalistycznej w dniu 18 września 1938 r. stwierdzają, że głównym ogniskiem niepokoju w Europie są państwa faszystowskie — Niemcy i Włochy, przygotowujące systematycznie pożar nowej wojny europejskiej. Najlepszym dowodem, skąd płynie na świat cały niepokój, są niebywałe w dziejach manewry armii niemieckiej, przy czym wiadomo powszechnie, iż z żadnej strony Niemcom agresja nie zagraża.

Atak hitleryzmu na Republikę Czechosłowacką jest ostatnim ostrzeżeniem dla wszystkich państw, którym zagraża żarłoczność imperializmu hitlerowskiego.

Zgromadzeni domagają się jasnej i zrozumiałej polityki zagranicznej. Gotowi do wszelkich ofiar dla uratowania pokoju europejskiego, stawiamy jednak ponad wszystko Niepodległość Polski, której hitleryzm coraz bardziej zagraża.

Miejsce Polski jest w tej sytuacji tylko w obozie państw demokratycznych, broniących wolności obywatelskich i swobodnego bytu wszystkich narodów.

Zgromadzeni stwierdzają, że w tak napiętej sytuacji międzynarodowej, oczywista jest konieczność oparcia ustroju Polski na szerokich masach robotniczych i chłopskich.

Witając rozwiązanie Sejmu i Senatu, jako zadośćuczynienie żądaniom najszerszych mas, a tym samym rozumną decyzję państwową, zgromadzeni domagają się 5-przymiotnikowej ordynacji wyborczej i oświadczają, że stosunek swój do wyborów sejmowych ukształtują ściśle wedle wskazówek ciał kierowniczych PPS.

Zgromadzeni postanawiają wziąć udział w wyborach samorządowych, jeżeli zostanie zapewniona całkowita swoboda głosowania. W tym wypadku zgromadzeni postanawiają oddać wszystkie swe siły na rzecz zwycięstwa listy kandydatów P.P.S.

Zgromadzeni domagają się w 20-tą rocznicę odzyskania Niepodległości Polski szerokiej amnestii dla więźniów i emigrantów politycznych.

Następnie rezolucja wypowiada postulat w sprawie Berezy, oraz domaga się naprawienia krzywd moralnych i materialnych, jakie wyrządzone zostały w okresie „sanacji".

Zgromadzeni domagają się dalszej energicznej walki z bezrobociem, budowania domów mieszkalnych i szkół, pełnego tygodnia pracy dla zatrudnionych na robotach publicznych, przywrócenia samorządu w Ubezpieczalniach Społecznych, zaopatrzeń ustawowych dla robotników po ukończeniu 55 lat życia, ziemi dla chłopów bez wykupu, skrócenia czasu pracy do 6-ciu godzin na dobę.

Zgromadzeni wzywają całą młodzież pracującą do skupienia się pod sztandarami Polskiej Partii Socjalistycznej i przyrzekają młodzieży robotniczej pełne poparcie w jej walce o pracę i chleb, o oświatę i prawa polityczne.

Zgromadzeni postanawiają energicznie rozpowszechniać, popierać i prenumerować prasę socjalistyczną.

Zgromadzeni wyrażają pełne zaufanie władzom Polskiej Partii Socjalistycznej.

Niech żyje Rząd Robotniczo-Chłopski!

Niech żyje P.P.S.!

Masy robotnicze opuszczały zgromadzenie z pieśnią „Czerwonego Sztandaru" i „Międzynarodówki". Długo brzmiały tony proletariackich pieśni.

Klasa robotnicza Krakowa jeszcze raz zadokumentowała, że była w PPS., jest w PPS. i będzie w PPS.

Historie dnia

Najechał przez nieostrożność. Na skrzyżowaniu ul. Starowiślnej z św. Wawrzyńca samochód osobowy, prowadzony przez Salomona Friedmana, zam. w Zabłociu pow. Żywiec, zderzył się z sa... przez Jana Surowca.

Wskutek najechania samochód pocztowy został częściowo uszkodzony. Nadto potrąconą została przechodząca ulicą Klara Kornblut, lat 49, zam. przy ul. św. Wawrzyńca 41, która doznała lekkich obrażeń ciała.

Pożar. Wezwano straż pożarną na ul. Pijarską 21, gdzie w piwnicy zapaliły się śmiecie, prawdopodobnie od wrzuconego przez przechodnia niedopałka papierosa. Straż pożarna ogień ugasiła; szkoda nie powstała żadna.

Obława. Przeprowadziły organa P. P. obławę na terenie miasta Krakowa, w czasie której zatrzymano 3 osoby za wykroczenia przeciw porządkowi publ.

Nadto ubiegłej doby doprowadzono i zatrzymano 39 osób za różne przestępstwa i do stwierdzenia tożsamości.

Zlot młodzieży robotniczej w Rzeszowie

ODBĘDZIE SIĘ W NIEDZIELĘ, 25 WRZEŚNIA 1938 ROKU.

Zgłoszenia na Zlot przyjmują: 1) OKR. PPS. KRAKÓW - MIASTO PRZY AL. KRASIŃSKIEGO 16, II P. od 10-tej do 13-tej i od 17 — 20 wiecz.

2) TUR. PRZY UL. SŁAWKOWSKIEJ 12 od godz. 18 — 19 wiecz.

Bilety kolejowe wraz z legitymacją zlotową zł. 5.60 groszy.

Robotnicy; Robotnice! Młodzieży! Weźcie masowo udział w Zlocie. Wszyscy do Rzeszowa na wielką manifestację młodzieży robotniczej!

25 września b. r. wyrusza pociąg specjalny z KRAKOWA DO RZESZOWA. Odjazd z KRAKOWA o godz. 5.30; przyjazd do RZESZOWA o godz. 9.02 rano. Odjazd z RZESZOWA godz. 18 min. 55, przyjazd do Krakowa g. 22.26.

Wyznaczamy wysokie premie.

Każdy towarzysz i towarzyszka mogą zdobyć wysoką premię jeżeli zdobędą nowych abonentów „Naprzodowi"!

W związku z miesiącem propagandowym „Naprzodu", trwającym od 1 września do 30 września, wyznaczamy dla wszystkich towarzyszów i towarzyszek, którzy zdobędą pewną liczbę STAŁYCH ABONENTÓW następujące premie:

Za 10 NOWYCH STAŁYCH ABONENTÓW 10 zł.
Za 20 NOWYCH STAŁYCH ABONENTÓW 25 zł.
Za 30 NOWYCH STAŁYCH ABONENTÓW 37 zł.
Za 40 NOWYCH STAŁYCH ABONENTÓW 50 zł.
Za 50 NOWYCH STAŁYCH ABONENTÓW 65 zł.

Okres werbunkowy liczy się od 1 września i trwa do 30 września. Wypłata premij nastąpi dnia 1 października w lokalu naszego Wydawnictwa.

Werbujcie więc nowych czytelników „NAPRZODU" w szeregach robotników i pracowników umysłowych.

PAMIĘTAJCIE ZAWSZE I WSZĘDZIE, że tylko prasa robotnicza informuje ludzi pracy SZCZERZE i UCZCIWIE O WYDARZENIACH politycznych, gospodarczych i społecznych.

Każdy nowy abonent „NAPRZODU" TO NOWY TOWARZYSZ W WALCE O SPRAWIEDLIWY USTRÓJ SPOŁECZNY.

WYDAWNICTWO
„NAPRZODU"
w Krakowie

Radio krakowskie

DZIŚ, ŚRODA.

8.10 Muzyka lekka (płyta za płytą). 11.25 Muzyka baletowa (płyty z Warszawy). 14.00 Muzyka obiadowa (płyty). 15.10 Audycja dla dzieci: a) Skrzynka w oprac. Krystyny Krupińskiej. b) „Poczytajmy sobie" — fragment z książki Zygmunta Nowakowskiego „Wytatuowane serca", czyta Krystyna Bandrowska. c) Płyty. 17.00 „Skrzynka ogólna" — Stanisław Broniewski. 17.10 „Miniatury kwartetowe" w wykonaniu kwartetu smyczkowego Rozgłośni Krakowskiej (Stanisław Mikuszewski — I-skrzypce, Herbert Nierychło — II-skrzypce, Henryk Zarzycki — altówka, Józef Makowicz — wiolonczela). 17.50 Program. 17.55 Wiadomości bieżące. 21.00 Juliusz Kędziora: „Pani Kaletowa" (odcinek prozy), czyta autor. 22.00 Lokalne wiadomości sportowe. 22.05 Koncert rozrywkowy w wyk. ork. tanecznej „As-Pik" Małgorzaty Sośnianki (piosenki) (z Katowic). W przerwie: „Ze wspomnień Eskulapa" — humoreska, wygłosi Czesław Przemyski (z Katowic).

CZWARTEK, 22 września

8.10 Muzyka lekka (płyty). 8.50 Skrzynka dla dzieci wiejskich w opracowaniu Toli Retingerowej. 11.25 Suity Griega (płyty z Warszawy). 14.00 Muzyka obiadowa (płyty). 15.10 Lokalne wiadomości gospodarcze. 15.35 Odczyt: „Z włóczęgi po Macedonii" — wygłosi dr. Stanisław Rospond. 17.00 „Skrzynka techniczna" — Leonard Czupryk. 17.10 Recital fortepianowy Henryka Mierowskiego. 17.50 Program. 17.55 Wiadomości bieżące i lokalne wiadomości sportowe. 20.50 „Zagadnienia" „Fizjologia powonienia" — pogadanka dr. Wład. Bednarczyka.

Eksplozja bomby

Dn. 19 września o godz. 12.20 przed południem przy ul. Gertrudy 7 nastąpiła eksplozja materiałów wybuchowych. Dochodzenia w toku.

Zabił człowieka

Z POWODU ODMOWY PAPIEROSA

Sąd Okręgowy w Krakowie skazał na 6 lat więzienia Mieczysława Karola Kalamusa za to, że w czerwcu b. r. drągiem uderzył w głowę Zygmunta Zawrzykraja, który nie chciał mu dać papierosa.

W dwa dni po uderzeniu, Zawrzykraj dostał ataku szału na ulicy i zmarł po przewiezieniu do szpitala. Sekcja wykazała pęknięcie czaszki i ropne zapalenie miękkich opon mózgu.

Trzy miesiące więzienia

ZA KUPNO SKRADZIONYCH INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH

Sąd Okręgowy w Krakowie skazał na trzy miesiące więzienia z zawieszeniem Anielę Czulakową za nabycie w firmie Grauner, instrumentów muzycznych, pochodzących z kradzieży.

Czulakową, która jest sparaliżowana — przywiozła na rozprawę karetką pogotowia, a na salę wniesiono ją na noszach.

Z miasta

AUTOBUSY DO LASKU WOLSKIEGO

Dyrekcja Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej podaje do wiadomości publiczności, że z dniem 21 września b. r., z powodu ukończenia budowy kanału w ul. Piastowskiej, przystanek autobusów, kursujących do Lasku Wolskiego, ustawiony czasowo na Placu u zbiegu ul. T. Kościuszki i Senatorskiej na Salwatorze, zostaje przeniesiony z powrotem na ul. Piastowską, obok końcowego przystanku linii tramwajowej Nr. 4 (Małe Błonia).

Repertuar

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Środa, 21.IX. „Jan".

Czwartek, 22.IX. „Gdzie diabeł nie może..."

Czytajcie prasę Socjalistyczną

Kronika Bielska, Białej i okolicy

ODDZIAŁ: BIAŁA, KOMOROWICKA 4.

Gorące obrady Rady Miejskiej w Bielsku

W dniu 14 września b. r. odbyło się 51 zwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej, z zaciekawieniem oczekiwane przez tutejsze społeczeństwo. Na marginesie ostatnich zajść antyhitlerowskich, skierowanych, między innymi, również przeciwko p. Wiesnerowi, wiceburmistrzowi miasta Bielska, a przywódcy tutejszych wojujących hitlerowców, przypuszczano, że b. senator Wiesner zechce tło tych zajść wyzyskać na Radzie.

W takim nastroju Rada rozpoczęła swe posiedzenie. Po kolei załatwione zostały różne sprawy, a mianowicie: oddano firmie Lukasek budowę trzypiętrowego domu mieszkalnego przy ul. Grunwaldzkiej, budowę 9-ciu domków transformatorów oddano budowniczemu Draszczykowi, a budowę domku strażnickiego przy zaporze wodnej w Wapienicy — firmie przemysłowo - budowlanej w Bielsku. Nadto uchwalono zbudować w parku Narutowicza wodotrysk według projektu inż. Boniewskiego.

W związku z przejęciem z dn. 1-go stycznia 1939 r. elektrowni uchwalono przejąć sklep przy ul. Jagiellońskiej wraz z towarem i wierzytelnościami. Dla rozszerzenia miejskiego działu gospodarczego uchwalono zakupić od firmy Jüttner et Bolek 1.226 m. kw. gruntu wraz z zabudowaniami. Dalej Rada Miejska przyjęła darowiznę gruntu od J. Hessa w Kamienicy na rzecz dobra publicznego ... zatwierdziła preliminarz robót publicznych z funduszów wojewódzkich dla miasta Bielska na rok 1939 i 1940 w wysokości 272.000 zł.

Na koszta, związane z przeprowadzeniem wyborów do Sejmu i Senatu, uchwalono wyasygnować kwotę 7.500 zł.

Przy ostatnim punkcie radny Hellmich, hitlerowiec, wniósł interpelację, która wzburzyła nerwy najspokojniejszym radnym. Hitlerowcy w deklaracji nazwali ostatnie zajścia „dzikimi demonstracjami", a jako organizatorów tych zajść wskazali radnego inspektora Matusiaka. W tym celu domagali się komisji śledczej i zawieszenia radnego Matusiaka w prawach członka Rady. Deklarację odrzucono większością głosów.

Wniosek „aby hitlerowca Wiesnera zawiesić w czynnościach wiceburmistrza, gdyż jego działalność w Polsce jest szkodliwą dla Państwa — wobec równej ilości głosów za i przeciw (16 na 16) nie przeszedł. W czasie debat Wiesner otwarcie powiedział, że jest duchowo złączony z Berlinem. Tak skończyła się sielanka hitlerowców z „sanacyjnym" klubem w Radzie Miejskiej w Bielsku.

Klasa robotnicza polska i niemiecka, mająca wspólną reprezentację w Radzie „dawno już krytykowała spółkę „sanacyjno"-hitlerowską. Słuszność jej krytyki potwierdziła się aż nadto wymownie.

Kronika Śląska

Lokatorzy są bici ze wszystkich stron

Pobłażliwe stanowisko Sejmu Śląskiego wobec kamieniczników rozzuchwaliło ich do coraz nowych obciążeń lokatorów. Świadczą o tym skargi lokatorów. Związek Lokatorów zwraca uwagę na nieznośne stosunki, jakie wytworzyły się w ostatnich latach. Lokatorzy domagają się m. in., by w domach, należących do ciężkiego przemysłu, został raz na zawsze ustalony stosunek prawny co do wysokości czynszu.

Ciężki przemysł wogóle nie troszczy się o przepisy ochrony lokatorów, lecz podwyższa zupełnie jednostronnie czynsze według własnego zapatrywania. Dzieje się tak zwłaszcza w mieszkaniach, zajętych przez emerytów, względnie inwalidów, dawniejszych pracowników ciężkiego przemysłu.

Zdarzają się wypadki, że wyznacza się obecnie za mieszkania, gdzie czynsz wynosił w dniu 1-go lipca 1914 r. około 5 marek niemieckich — 15—30 zł.

Czasem czynsz jest wyższy od renty, którą otrzymuje inwalida.

W ostatnich czasach zaognity się w niektórych przedsiębiorstwach stosunki. Całymi dziesiątkami podaje się ubogich ludzi do Sądu z wnioskiem o eksmisję.

Wysunięto również postulat, by w poszczególnych gminach, w porozumieniu z Centralnym Związkiem Lokatorów, ustalono wytyczne, które by były miarodajne przy ustaleniu czynszu.

Bardzo mało właścicieli domów przedkłada lokatorom dokładne obliczenia należności za wodę. Przeważnie pobiera się zapłatę w wysokości zupełnie dowolnej. Żalono się również, że właściciele nieruchomości za przeprowadzenie każdego remontu, a nawet i za wstawienie nowej podłogi, albo nowego okna, domagają się dodatkowo do podstawowego czynszu. twierdząc, że ulepszyli przedmiot najmu. Zdarza się nawet, że sądy orzekają w takich wypadkach na niekorzyść lokatora — mimo, że wszelkie tego rodzaju reperacje należą, w myśl przepisów art. 19 śl. ustawy o ochr. lok., do obowiązków właściciela, który powinni utrzymywać przedmiot najmu w stanie zdatnym do użytku.

W końcu żalili się lokatorzy, że policja budowlana pracuje w bardzo powolnym tempie. Zebrani wysunęli postulat, by policja budowlana na życzenie lokatora wydawała poświadczenie o stwierdzonych wadach, które lokator pragnie usunąć na koszt właściciela.

Posłami do Sejmu Śląskiego są przeważnie sekretarze ZZP i ZZZ. Większa część lokatorów głosowała właśnie na tych kandydatów, którzy w podzięce za to uchwalają ustawy, krzywdzące lokatorów.

Wątpimy bardzo, czy skargi te pomogą lokatorom. Jakich posłów wybrali, takich mają obrońców.

Z pszczyńskiego

W związku z kilkakrotnymi wnioskami gmin o konieczności regulacji rzeki Pszczynki dowiadujemy się, że władze czynią przygotowania w kierunku uregulowania rzeki. Obecnie na przyległych terenach prowadzone są pomiary tym ro..., że w następnym roku władze wojewódzkie będą mogły zająć się realizacją projektu. Dowiadujemy się również, że na ten cel preliminowana będzie poważniejsza kwota, która pozwoli ... uruchomienie prac melioracyjnych. Sprawą tą interesuje się Wojewódzki Zarząd Wodny oraz Śl. Izba Rolnicza. Pszczynka w czasie wylewów jest dla adiacentów szczególnie dokuczliwą, a przyległym domostwom nie szczędzi szkód.

Zamówienia w hutach śląskich

Min. Komunikacji zamówiło za pośrednictwem Syndykatu Polskich Hut Żelaznych 2.300 ton szyn i akcesorii kolejowych w hutach śląskich. Wartość zamówienia wynosi ok. 700.000 zł.

Z Rybnika

Kierownictwo Sądu w Rybnikach zawiadamia, że wprowadzenie rowerów jest wzbronione, a nie stosujący się do tego zarządzenia będą pociągani do odpowiedzialności karno - administracyjnej.

Radio Śląskie

DZIŚ, ŚRODA.

5.15 Audycja poranna (płyty). 6.20 Muzyka z płyt (z Warszawy). 11.25 Muzyka baletowa (płyty z Warszawy). 13.50 wiadomości bieżące. 14.00 Koncert życzeń. 15.10 Giełda Zbożowa i Towarowa w Katowicach. 15.15 „Kukiełki śląskie: Plon niesiemy plon". Tekst i reżyseria Heleny Tymienieckiej. Piosenki w opracowaniu Władysława Muzyka-Żmudzkiego. Wykonawcy: Zespół Dziecięcy Rozgłośni Katowickiej.. 15.35 Chór międzyszkolny pod dyr. Tadeusza Moyznera (płyty). 17.00 Muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. W przerwie: Program na jutro. 21.00 Juliusz Kędziora: Pani Kaletowa, czyta autor (z Krakowa). 22.00 Wiadomości sportowe. 22.05 Koncert rozrywkowy: Wykonawcy: Orkiestra taneczna „As-Pik", Małgorzata Sośnianka — piosenki.

CZWARTEK, 22 września

5.15 Audycja poranna — płyty. 6.20 Muzyka z płyt (W-wa). 11.25 Suity Griega (z W-wy). 13.50 Wiadomości bieżące. 14.00 Muzyka obiadowa z płyt (z Krakowa). 15.10 Giełda zbożowa i towarowa w Katowicach.. 15.35 Autor czyta swoje utwory: Jan Baranowicz. 17.00 Pogadanka sportowa dla robotnic fizycznych w oprac. Wandy Kordeckiej. 17.10 Recital fortepianowy Henryka Mierowskiego (z Krakowa). 17.50 Wiadomości rolnicze. 17.55 Program na jutro. 20.50 Pogadankę dla Młodzieży Przysposobienia Rolniczego wygłosi Henryk Żywiecki.

Redaktor odpowiedzialny: JERZY CESARSKI.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo - Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.